

MEĐUNARODNA IZBORNA POSMATRAČKA MISIJA Bosna i Hercegovina – Opći izbori, 4. oktobar 2026. godine

IZJAVA O PRELIMINARNIM NALAZIMA I ZAKLJUČCIMA

PRELIMINARNI ZAKLJUČCI

Na Općim izborima održanim 4. oktobra postojala je stvarna konkurencija, a kandidati su u najvećem dijelu mogli doprijeti do birača. Politička scena duboko je fragmentirana i obilježena suprotstavljenim narativima, koji svoje korijene vuku iz podjela iz ratnog perioda. Po prvi puta su na nivou cijele zemlje uvedene informaciono-komunikacijske tehnologije (IKT) u odgovoru na dugogodišnje zabrinutosti u pogledu integriteta izbora, iako su kašnjenja i nedostaci ograničili transparentnost u fazi provedbe. Izborna administracija uložila je značajne napore, ali su trajna institucionalna i operativna ograničenja, u kombinaciji s povećanim obimom njenih odgovornosti, uticala na efikasnost i blagovremenost njenog rada. Biračka prava i dalje podliježu diskriminatornim ograničenjima na osnovu nacionalne pripadnosti i mjesta prebivališta. Pojedine široko formulisane zakonske odredbe neopravdano su ograničavale politički diskurs u predizbornom periodu. Ograničen pristup nepristrasnim informacijama u većini praćenih medija, u kombinaciji s nedostatkom nadzora nad tradicionalnim i društvenim medijima, umanjio je mogućnost birača da donesu informisanu odluku. U rješavanju izbornih sporova, Centralna izborna komisija (CIK) je bila preopterećena prigovorima za preuranjenu kampanju, dok su istaknuti slučajevi zloupotrebe javnih resursa ostali neriješeni. Izborni dan protekao je uredno, iako su uočene tehničke poteškoće u korištenju IKT-a, složene procedure u procesima glasanja i brojanja te problemi u pogledu tajnosti glasanja. Na posmatranim biračkim mjestima ručno brojanje pokazalo je tek manja odstupanja u odnosu na elektronske rezultate.

Izborni zakonodavni okvir općenito pruža adekvatnu osnovu za održavanje demokratskih izbora. Opsežne zakonske izmjene i dopune koje je Ured visokog predstavnika nametnuo 2022. i 2024. godine unaprijedile su zaštitne mehanizme i odgovorile na određene ranije preporuke ODIHR-a. Međutim, važne preporuke ODIHR-a i Evropske komisije za demokratiju putem prava Vijeća Evrope (Venecijanska komisija) u smislu ograničenja biračkog prava na osnovu nacionalne pripadnosti i mjesta prebivališta, zloupotrebu javnih resursa, rješavanje izbornih sporova, nadzor nad finansiranjem kampanje i sankcije s odvraćajućim učinkom i dalje nisu provedene. Nadalje, zakonodavstvo sadrži više široko formulisanih odredbi koje, prema sadašnjem tumačenju i primjeni, izazivaju zabrinutost zbog nesrazmjernih ograničenja slobode izražavanja. Zakon također nedovoljno uređuje ponovno brojanje glasova, dajući CIK-u široka diskreciona ovlaštenja bez adekvatnih zaštitnih mehanizama protiv proizvoljnih i selektivnih odluka.

Izborna administracija uložila je značajne napore u realizaciju svojih obaveza, s tim da su trajna institucionalna i operativna ograničenja uticala na efikasnost i blagovremenost njenog rada. Tehničke pripreme obilježili su značajni izazovi, uključujući značajna kašnjenja u raspoređivanju uređaja informaciono-komunikacijskih tehnologija (IKT), poteškoće u formiranju biračkih odbora i angažovanju tehničkih operatera, kao i zakašnjelu i nedovoljnu obuku članova izbornih komisija te edukaciju birača o novim metodama glasanja i novom glasačkom listiću. Generalno, CIK je uživao povjerenje određenog broja političkih stranaka i organizacija civilnog društva, uz prepoznavanje njegovih ograničenih kapaciteta, dok je niz drugih aktera izrazilo zabrinutost u pogledu njegove nezavisnosti i nepristrasnosti.

Zakonske izmjene i dopune iz 2024. godine predviđaju korištenje izbornih tehnologija na području cijele zemlje. Izborne tehnologije uvedene su u odgovoru na ranije izraženu zabrinutost zbog lažnog predstavljanja birača i lažiranog brojanja glasova, uz navedeni cilj dalje zaštite izbornog integriteta. Zakon ne sadrži dovoljno odredbi za djelotvornu provedbu, a raspoređivanje izbornih tehnologija provedeno je na brzinu, uz ograničeno vrijeme za testiranje, edukaciju birača i obuku izborne

administracije. Kako bi se omogućilo korištenje skenera, CIK je morao iskoristiti široka diskreciona ovlaštenja da, bez izmjene zakona, promijeni format glasačkog listića, zamjenjujući imena kandidata brojevima. Nadalje, zakon ne utvrđuje jasne kriterije za ponovno brojanje glasova u slučajevima nepodudaranja između rezultata ručnog brojanja i brojanja skenerom, čime su takve odluke prepuštene diskrecionoj ocjeni CIK-a. Premda je uvođenje izbornih tehnologija povećalo očekivanja u pogledu jačanja integriteta izbornog procesa, ključni aspekti tog procesa nisu bili dovoljno transparentni, budući da relevantne informacije o napretku u realizaciji i integritetu sistema izbornih tehnologija nisu bile blagovremeno dostupne javnosti, suprotno međunarodnim preporukama.

Centralni birački spisak, koji vodi CIK, sadrži 3,4 miliona registrovanih birača. Od tog broja, 48.078 birača registrovano je za glasanje iz inostranstva. Akteri su uglavnom izrazili povjerenje u inkluzivnost spiska, uprkos tome što se na spisku i dalje nalaze preminuli birači i birači koji formalno imaju prijavljeno prebivalište u zemlji, a *de facto* žive u inostranstvu. Mnogi akteri su izrazili očekivanja da će korištenje uređaja za identifikaciju birača djelotvorno spriječiti zloupotrebu takvih upisa. Premda su birači imali brojne mogućnosti da provjere i izvrše ispravke vlastitih podataka na biračkom spisku, CIK nije objavio privremeni birački spisak na internetu, kako je propisano zakonom, čime su ograničene mogućnosti za djelotvoran nadzor javnosti. Suprotno međunarodnim standardima, osobe kojima je sudskom odlukom oduzeta poslovna sposobnost lišene su biračkog prava.

Pravo glasa i pravo kandidovanja za predsjedničke funkcije na državnom i entitetskom nivou i dalje su predmetom diskriminatornih ograničenja na osnovu nacionalne pripadnosti i prebivališta, uprkos presudama Evropskog suda za ljudska prava i ranijim preporukama ODIHR-a i Vijeća Evrope. Pored toga, i dalje nisu provedene ni relevantne odluke Ustavnog suda BiH. U procesu koji je u cjelini bio inkluzivan, CIK je ovjerio 75 od 77 prijavljenih stranaka i sva četiri nezavisna kandidata, a potom i 29 koalicija, koje su nominovale ukupno 7.028 kandidata, uključujući 2.977 žena. Moguće je da su opsežni zahtjevi u pogledu dokumentacije, uključujući dupliciranje u podnošenju identične dokumentacije u elektronskom i štampanom obliku, otežavali potencijalnim kandidatima ostvarivanje prava na kandidovanje.

Žene su i dalje nedovoljno zastupljene u političkom životu, sa 21 posto u državnom zakonodavnom tijelu, te 33 posto, odnosno 28 posto članica zakonodavnih tijela FBiH i RS-a. Na čelu Vijeća ministara je žena. Međutim, žene čine svega 20 posto Vijeća ministara, te zauzimaju 23,5 posto ministarskih funkcija u entitetskim vladama. Uprkos tome što je na svim kandidatskim listama zadovoljena rodna kvota od 40 posto, žene su bile nositeljice tek oko 14 posto lista za zakonodavna tijela na državnom i entitetskom nivou. Mnogi sagovornici Izborne posmatračke misije ODIHR-a naveli su da se kandidatkinje često nominuju samo formalno, radi ispunjavanja rodne kvote. Izmjene i dopune iz 2024. godine, kojima se od stranaka zahtijeva da promovišu rodnu ravnopravnost tokom kampanje, nisu dovele do osjetnog povećanja vidljivosti kandidatkinja na ovim izborima.

Kampanja je bila natjecateljskog karaktera, uz poštivanje osnovnih sloboda, s tim da su se kandidati primarno obraćali svojim nacionalnim zajednicama, te je zabilježeno više slučajeva negativne kampanje i retorike podjela. Zvanični period kampanje trajao je od 4. septembra do 3. oktobra. Na osnovu zabrane preuranjene kampanje, koja važi od raspisivanja izbora do početka zvanične kampanje, političkim akterima izrečene su novčane kazne u ukupnom iznosu od 655.500 KM, uglavnom zbog neplaćenih objava na društvenim mrežama. U nedostatku dovoljnih zakonskih odredbi koje uređuju zloupotrebu javnih resursa, entitetske, kantonalne i općinske/opštinske vlasti su nakon raspisivanja izbora revidirale svoje budžete ili raspoređivale ranije odobrena sredstva za povećanje plata i penzija, te za dodjelu socijalnih naknada i jednokratnih isplata radi neprimjerenog uticaja na birače. Takve prakse narušile su ravnopravne uslove izbornog nadmetanja, dajući nosiocima vlasti neprimjerenu prednost.

Propisi koji uređuju izbornu kampanju primjenjuju se i na internetu. Međutim, institucionalni okviri za rješavanje problema u online kampanji su nedovoljni, a niti jedno tijelo nije nadležno za nadzor online

kampanje niti za komunikaciju s velikim tehnološkim kompanijama. Iako je CIK provodio propise u vezi kampanje i izricao sankcije, nije pratio online kampanju niti koristio dostupne mehanizme za prijavljivanje sadržaja, navodeći slabe reakcije platformi u prošlosti. Općenito, nedostatak javno dostupnih informacija o aktivnostima nadležnih tijela i o tome kako platforme primjenjuju svoje politike narušio je transparentnost i djelotvornost provedbe propisa. Praćenjem društvenih mreža, Izborna posmatračka misija ODIHR-a utvrdila je postojanje polarizovanog online okruženja, u kojem se većina kandidata oslanjala na društvene mreže. Online diskurs oblikovale su i anonimne medijske internetske stranice i nalozi na društvenim mrežama, mreže koje privlače klikove senzacionalističkim sadržajem i sadržaj generisan vještačkom inteligencijom, koji je često uključivao obmanjujuće informacije i zapaljivu retoriku. Izostanak nadzora nad ovim aktivnostima, zajedno s nepostojanjem obaveze velikih tehnoloških kompanija da ublaže rizike koje oni predstavljaju, narušio je mogućnost birača da donesu informisane odluke.

Propisi o finansiranju izborne kampanje predviđaju javno i privatno finansiranje te ograničenja donacija i rashoda, s tim da obaveze izvještavanja ne omogućavaju biračima pristup relevantnim informacijama o takvom finansiranju prije izbornog dana. Svi kandidati dostavili su obavezne predizborne izvještaje, a CIK ih je potom učinio dostupnim na internetu. Iako je CIK nadležan za nadzor finansiranja stranaka i kampanja, objavljivanje finansijskih izvještaja i izricanje sankcija, nedostaju mu potrebni resursi i metodologija za djelotvoran nadzor. Nedavne izmjene i dopune pooštrile su obaveze izvještavanja, ali i dalje postoje nedostaci, uključujući nepostojanje roka za reviziju i izostanak propisa koji uređuju vođenje kampanje od strane trećih lica. Općenito, regulatorni okvir, onako kako se trenutno provodi, ne osigurava transparentnost i djelotvoran nadzor.

Medijsko okruženje je pluralističko, ali podijeljeno po nacionalnim i političkim linijama, a nezavisnost medija narušena je političkim i poslovnim interesima te kontinuiranim pritiscima na novinare, što je dovelo do autocenzure i drugih ograničenja. Od posljednjih općih izbora usvojeno je više restriktivnih zakonodavnih mjera na državnom i entitetskom nivou, uključujući ponovnu kriminalizaciju klevete u Republici Srpskoj. Većina medija koje je pratila Izborna posmatračka misija ODIHR-a nije poštovala zakonsku obavezu uravnoteženog i nepristrasnog izvještavanja o izborima. Nadalje, niti jedan od tri javna emitera nije izvještavao o kampanji u informativnim emisijama, već su se usredotočili na pripreme izbora i opsežno izvještavanje o aktivnostima nosilaca vlasti u njihovom službenom svojstvu. Privatni mediji pružali su obimno, ali stranački pristrasno izvještavanje o kandidatima. Ovi faktori, zajedno s umjerenim učešćem u debatama, ograničili su pristup birača uravnoteženim informacijama i njihovu mogućnost da donesu informisanu odluku. Uprkos zakonskoj obavezi, Regulatorna agencija za komunikacije nije sistematski pratila medije niti izricala sankcije za kršenje zahtjeva u pogledu izvještavanja o izborima.

Iako birači i kandidati imaju pristup pravnim lijekovima za povrede svojih izbornih prava, te je u predizbornom periodu razmotren i veliki broj predmeta, sistem rješavanja izbornih sporova i dalje je u velikoj mjeri nedjelotvoran i bez dovoljno resursa. Mehanizam CIK-a za razmatranje prigovora bio je znatno opterećen razmatranjem oko 700 prigovora i prijava zaprimljenih u predizbornom periodu, uglavnom u vezi s navodnom preuranjenom kampanjom. Istovremeno, nedostaci u pravnom okviru onemogućili su CIK-u da se bavi ozbiljnijim oblicima izbornih nepravilnosti, prvenstveno zloupotrebom javnih resursa. Uprkos ranijim preporukama ODIHR-a, transparentnost rješavanja izbornih sporova pred upravnim i sudskim tijelima ostala je ograničena, imajući u vidu da CIK nije objavljivao odluke niti tekstove prigovora, a sudska ročišta nisu bila otvorena za javnost.

Zakon predviđa posmatranje svih faza izbornog procesa od strane domaćih i međunarodnih posmatrača te posmatrača koje imenuju politički subjekti. U inkluzivnom postupku, CIK je akreditovao 756 međunarodnih i 1.557 domaćih posmatrača. Posmatračka koalicija organizacija civilnog društva *Pod lupom* i Transparency International BiH provodili su aktivnosti dugoročnog posmatranja, dok je Koalicija *Pod lupom* na izborni dan angažovala i oko 9.000 kratkoročnih posmatrača.

Izborni dan protekao je uredno, s tim da je uočen niz tehničkih poteškoća i problema povezanih sa složenim procesom glasanja. Zabilježena su manja kašnjenja prilikom otvaranja na tri četvrtine posjećenih biračkih mjesta zbog dugotrajnih procedura otvaranja i problema s novim IKT uređajima. Izborni službenici generalno su na odgovarajući način upravljali korištenjem uređaja, a proces je ocijenjen negativno na 6 posto posmatranih biračkih mjesta, što je od značaja. Negativne ocjene uglavnom su se odnosile na ozbiljne nedostatke u osiguravanju tajnosti glasanja i tehničke probleme s novim uređajima, poput neuspješnog prepoznavanja otiska prsta, zaglavljivanja papira ili neprihvatanja glasačkih listića u skenerima. Nadalje, činilo se da birači, posebno starije osobe, imaju poteškoća s označavanjem glasačkih listića, što ukazuje na nedovoljnu edukaciju birača. Gotovo polovina biračkih centara nije omogućavala samostalan pristup osobama sa smanjenom pokretljivošću. Provođenje brojanja ocijenjeno je negativno u 25 od 121 posmatranja, uglavnom zbog značajnih proceduralnih propusta, što ukazuje na to da izborni službenici nisu dovoljno razumjeli složene procedure te su pokušavali iznaći praktična zaobilazna rješenja. Ručno brojanje pokazalo je manja odstupanja u odnosu na elektroničke rezultate. Proces objedinjavanja rezultata općenito je ocijenjen pozitivno, premda posmatrači Međunarodne izborne posmatračke misije (IEOM) u nekoliko slučajeva nisu mogli u potpunosti pratiti unos podataka o rezultatima niti provjeriti njihovu tačnost, čime je umanjena transparentnost.

PRELIMINARNI NALAZI

Kontekst

Prema Ustavu utvrđenom Općim okvirnim sporazumom za mir iz 1995. godine, poznatim kao Dejtonski mirovni sporazum (DMS), Bosnu i Hercegovinu (BiH) čine dva entiteta i to Federacija Bosne i Hercegovine (FBiH) i Republika Srpska (RS).¹ Ustav Bošnjacima, Hrvatima i Srbima daje status konstitutivnih naroda, dok se građani koji se ne identifikuju ni s jednom od ovih grupa mogu izjasniti kao Ostali.²

Opći izbori 2022. godine doveli su do formiranja vlasti na državnom nivou, koju čine Socijaldemokratska partija (SDP), Narod i pravda (NiP) i Naša stranka (NS), poznatije kao Trojka, zajedno s Hrvatskom demokratskom zajednicom BiH (HDZ BiH) i Savezom nezavisnih socijaldemokrata (SNSD). U martu 2024. godine, BiH je otvorila pristupne pregovore s Evropskom unijom (EU), koji su od tada u zastoju do imenovanja glavnog pregovarača i provođenja reformi.³ U januaru 2025. godine, Trojka je raskinula koaliciju sa SNSD-om, navodeći neustavno djelovanje i opstrukciju u donošenju zakona povezanih s evropskim integracijama.⁴ Nakon neuspješnog pokušaja formiranja nove vladajuće većine, vlast, uključujući ministre iz SNSD-a, ostala je na dužnosti. Osuđujuća presuda protiv bivšeg predsjednika RS-a Milorada Dodika i prestanak njegovog mandata doveli su do prijevremenih predsjedničkih izbora u novembru 2025. godine, djelimično ponovljenih u februaru 2026. godine nakon utvrđivanja nepravilnosti, na kojima je pobijedio kandidat SNSD-a Siniša Karan.

¹ Pored toga, Brčko distrikt ima poseban status kao samoupravna administrativna jedinica pod neposrednim suverenitetom države.

² Prema posljednjem Popisu stanovništva iz 2013. godine, 50,11 posto stanovništva BiH izjasnilo se kao Bošnjaci, 30,78 posto kao Srbi, 15,43 posto kao Hrvati, a 3,68 posto kao Ostali ili se nisu izjasnili.

³ Vidjeti [Zaključke Evropskog vijeća](#) od 21. i 22. marta 2024. godine o otvaranju pristupnih pregovora i uslovima za njihovo otvaranje (EUCO 7/24). Vidjeti i [Izveštaj Evropske komisije o Bosni i Hercegovini](#) od 4. novembra 2025. godine.

⁴ Vidjeti [Zajedničku izjavu Trojke](#) od 23. januara 2025. godine. Zastupnici SNSD-a u Parlamentarnoj skupštini BiH bili su suzdržani prilikom razmatranja Zakona o graničnoj kontroli i Zakona o ličnim podacima po hitnom postupku, koji su usvojeni glasovima SDS-a, Partije demokratskog progressa (PDP) i Za pravdu i red.

Izbori održani 4. oktobra 2026. godine provedeni su za izbor predstavnika na državnom, entitetskom i kantonalnom nivou. Javnost je generalno pozdravila prvu primjenu izbornih informaciono-komunikacijskih tehnologija (IKT) u cijeloj zemlji, koje su podigla očekivanja u pogledu izbornog integriteta, uz snažnu podršku međunarodne zajednice u zemlji. Izbori su održani u okolnostima razočaranosti birača političkim akterima i u polariziranom okruženju obilježenom retorikom podjela u reakcijama na smrt Ratka Mladića, osuđenog za ratne zločine, zločine protiv čovječnosti i genocid, potaknuvši podnošenje krivičnih prijava protiv političara iz RS-a zbog njegovog navodnog veličanja.⁵ Na izbore se uglavnom gledalo kao na nadmetanje između SDP-a i Stranke demokratske akcije (SDA) za vodeću ulogu u formiranju vlasti nakon izbora, odnosno, kao na priliku da HDZ BiH osvoji mjesto u Predsjedništvu BiH, a u RS-u kao na nastojanje bloka predvođenog SNSD-om da zadrži vlast osvajanjem predsjedničke funkcije i većine u entitetskoj skupštini.

Žene su i dalje nedovoljno zastupljene u izabranim tijelima i organima vlasti, sa 21 posto članica državnog zakonodavnog tijela te 33 posto članica Parlamenta FBiH, odnosno, 28 posto članica Narodne skupštine RS-a. Na čelu Vijeća ministara je žena. Međutim, žene čine 20 posto članova Vijeća te zauzimaju 23,5 posto ministarskih funkcija u entitetskim vladama.

Pravni okvir i izborni sistem

Opći izbori prvenstveno su uređeni Ustavom BiH, Izbornim zakonom iz 2001. godine (posljednje izmjene i dopune 2024. godine) i Zakonom o finansiranju političkih stranaka iz 2012. godine (posljednje izmjene i dopune iz 2016. godine).⁶ Općenito, pravni okvir pruža odgovarajuću osnovu za demokratske izbore. Opsežne zakonske izmjene i dopune koje je Ured visokog predstavnika (OHR) nametnuo 2022. i 2024. godine osnažile su mehanizme zaštite izbornog integriteta i odgovorile na neke ranije preporuke ODIHR-a.⁷ OHR je kao razloge za nametanje izmjena naveo neuspjeh domaćih aktera da postignu dogovor o reformama i ostvare cilj unapređenja izbornog integriteta.⁸ Različiti akteri pozdravili su izmjene, dok je više političkih aktera istaklo da izmjene i dopune nisu usvojene u zakonodavnom procesu nakon javne rasprave i da nisu uživale širi politički konsenzus, što je suprotno obavezama preuzetim u okviru OSCE-a.⁹ Nacrt izmjena i dopuna koji je CIK dostavio 2025. godine ostao je u zastoju na Domu naroda Parlamentarne skupštine BiH.¹⁰

Uprkos nedavnim izmjenama, određeni kontinuirani i gorući izazovi koji utiču na izborni proces i dalje su nedovoljno adresirani kroz zakonodavstvo i njegovu primjenu. Konkretno, zloupotreba javnih resursa i dalje je nedovoljno uređena, sistem rješavanja izbornih sporova nije dovoljno efikasan i transparentan, nadzor nad finansiranjem kampanje ostaje nedjelotvoran, a primjena izbornih tehnologija zahtijeva dodatno regulisanje. Osim toga, zakon ne propisuje jasne i objektivne kriterije za sve vrste ponovnog brojanja glasova po službenoj dužnosti, čime se CIK-u daju široka diskreciona ovlaštenja, bez zaštitnih mehanizama protiv proizvoljne i selektivne primjene. Temeljitiije ustavne reforme,

⁵ Dana 28. avgusta, zastupnici SDP-a podnijeli su krivične prijave Tužilaštvu BiH protiv Milorada Dodika, Staše Košarca, Nenada Stevandića i Draška Stanivukovića.

⁶ Ustavi i zakoni entiteta i Brčko distrikta također se primjenjuju na određene aspekte izbornog procesa. Pravni okvir dopunjuju propisi i odluke CIK-a.

⁷ Konkretno, izmjene i dopune zakona daju izornoj administraciji više vremena za razmatranje prigovora, jačaju odvrćajući učinak sankcija za kršenje pravila kampanje, uvode zaštitne mehanizme za unapređenje nepristrasnosti izborne administracije na nižim nivoima i obavezuju CIK da objavljuje informacije o prigovorima i odlukama.

⁸ Dejtonskim mirovnim sporazumom uspostavljen je i Ured visokog predstavnika (OHR), međunarodno tijelo zaduženo za nadzor provedbe civilnih aspekata mirovnog sporazuma, uključujući ovlaštenja „da donosi obavezujuće odluke“ i „poduzima mjere protiv javnih zvaničnika kako bi osiguralo djelotvorno funkcionisanje državnih institucija“.

⁹ Stav 5.8 [Kopenhaškog dokumenta OSCE-a iz 1990. godine](#) predviđa da se zakoni „usvajaju na kraju javnog postupka“.

¹⁰ Cilj ovih izmjena i dopuna bio je omogućiti preispitivanje unutrašnje organizacije CIK-a bez potrebe za odobrenjem Vijeća ministara, utvrđivanje izgleda glasačkog listića i nasumičan odabir biračkih mjesta za kontrolno ponovno brojanje glasova.

uključujući reforme potrebne za uklanjanje diskriminatornih ograničenja u ostvarivanju biračkog prava, i dalje su u zastoju.¹¹ Pored toga, i dalje nisu provedene ni relevantne odluke Ustavnog suda BiH

Određene široko formulisane zakonske odredbe, onako kako se trenutno tumače i primjenjuju, izazivaju zabrinutost zbog neopravdanih ograničenja slobode izražavanja.¹² Naime, zabrana širenja dezinformacija široko je tumačena kako bi se sankcionisale kritike na račun rada izborne administracije i izbornih tehnologija;¹³ političari su se pozivali na krivično djelo psihičkog nasilja, za koje je predviđena kazna do pet godina zatvora ako je počinjeno na internetu, kako bi reagovali na navodno uvredljiv i klevetnički govor;¹⁴ dok je zabrana preuranjene kampanje primjenjivana na načine koji su neopravdano ograničavali politički diskurs (Vidjeti *Izborna kampanja i Rješavanje izbornih sporova*).

Održano je šest izbornih nadmetanja na tri nivoa, pri čemu su svi mandati dodijeljeni na period od četiri godine. Na državnom nivou birači su glasali za tročlano Predsjedništvo i Predstavnički dom Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine.¹⁵ Na entitetskom nivou birači u FBiH glasali su za Predstavnički dom Parlamenta FBiH i deset kantonalnih skupština. Birači u RS-u glasali su za Narodnu skupštinu Republike Srpske te predsjednika i dva potpredsjednika RS-a.¹⁶ Većina članova Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine BiH, Predstavničkog doma Parlamenta FBiH i Narodne skupštine RS-a bira se putem sistema preferencijalnog glasanja u višečlanim izbornim jedinicama. Dodatni kompenzacijski mandati dodjeljuju se kandidatima sa zatvorenih stranačkih listi kako bi se osigurala proporcionalna zastupljenost političkih stranaka i koalicija.¹⁷ Nakon neposrednih izbora održat će se četiri posredna izbora.¹⁸

¹¹ Vidjeti presude Evropskog suda za ljudska prava (ESLJP) u predmetima [Sejdić i Finci protiv Bosne i Hercegovine](#), [Zornić protiv Bosne i Hercegovine](#), [Pilav protiv Bosne i Hercegovine](#) i [Šlaku protiv Bosne i Hercegovine](#). U skladu s Revidiranim akcionim planom za provedbu presuda ESLJP-a, Vijeće ministara je u julu 2025. godine uspostavilo radnu grupu od dvanaest članova zaduženu za izradu izmjena Ustava i Izbornog zakona. Do danas, nijedna izmjena nije usvojena. Zaključno s junom 2026. godine, [nadzor Komiteta ministara nad izvršenjem presuda ESLJP-a](#) i dalje traje.

¹² U stavu 34. [Općeg komentara br. 34](#) o članu 19. Međunarodnog pakta o građanskim i političkim pravima navodi se da ograničenja ne smiju biti preširoka; moraju biti proporcionalna, primjerena svrsi zaštite i predstavljati najmanje restriktivno sredstvo kojim se ta svrha može postići. Proporcionalnost se mora poštovati i u zakonu i u njegovoj primjeni od strane upravnih i sudskih tijela. Vidjeti i [Izveštaj o slobodi izražavanja, zabrani govora mržnje i promovisanju pluralizma u kontekstu izbornih kampanja](#) Venecijanske komisije iz 2024. godine.

¹³ Na primjer, CIK je više puta sankcionisao SNSD zbog izjava o vjerodostojnosti novouvedenih izbornih tehnologija koje je ocijenio kao dezinformacije.

¹⁴ U julu 2026. godine Općinski sud u Sarajevu osudio je blogera Amira Pašića Faću na dvije godine i osam mjeseci zatvora zbog psihičkog nasilja počinjenog putem društvenih mreža, u vezi s ponovljenim verbalnim zlostavljanjem javnih ličnosti i novinara tokom 2025. godine. U septembru je ponovo uhapšen nakon prijave općinske načelnice i kandidatkinje na izborima Benjamine Karić zbog navodno uvredljivih izjava na internetu. U [Općem komentaru br. 34](#) o članu 19. Međunarodnog pakta o građanskim i političkim pravima navodi se: „Načelo proporcionalnosti mora uzeti u obzir i oblik izražavanja o kojem je riječ, kao i sredstva njegovog širenja. Na primjer, Pakt pridaje posebno veliku vrijednost nesputanom izražavanju u okolnostima javne rasprave u demokratskom društvu o ličnostima iz javne i političke sfere.“

¹⁵ Tročlano Predsjedništvo bira se prostom većinom glasova, pri čemu birači iz FBiH biraju bošnjačkog i hrvatskog kandidata, a birači iz RS-a srpskog kandidata. Tri člana smjenjuju se na funkciji predsjedavajućeg Predsjedništva svakih osam mjeseci.

¹⁶ Kandidat koji dobije najviše glasova bira se za predsjednika, dok se kandidati s najvećim brojem glasova iz druga dva konstitutivna naroda biraju za potpredsjednike.

¹⁷ Svakom konstitutivnom narodu zagarantovana su najmanje četiri mjesta i u Predstavničkom domu Parlamenta FBiH i u Narodnoj skupštini RS-a. Predstavnički dom Parlamentarne skupštine BiH ima 42 člana: 21 se bira iz pet višečlanih izbornih jedinica u FBiH, a devet iz tri višečlane izborne jedinice u RS-u. Putem kompenzacijskog sistema dodjeljuje se još sedam mandata iz FBiH i pet iz RS-a. Predstavnički dom Parlamenta FBiH ima 98 zastupnika, od kojih se 73 biraju iz 12 višečlanih izbornih jedinica, dok se 25 mandata dodjeljuje putem kompenzacijskih lista. Narodna skupština RS-a ima 83 poslanika, od kojih se 63 biraju iz devet višečlanih izbornih jedinica, dok se 20 mandata dodjeljuje putem kompenzacijskih lista.

¹⁸ Deset kantonalnih skupština bira Dom naroda Parlamenta FBiH. Predstavnički dom Parlamenta FBiH i Narodna skupština RS-a biraju Dom naroda Parlamentarne skupštine BiH. Dom naroda i Predstavnički dom Parlamenta FBiH biraju predsjednika i potpredsjednike FBiH.

Uprkos dugogodišnjim preporukama ODIHR-a i postojećim zakonskim obavezama, utvrđivanje granica izbornih jedinica i dalje je u zastoju jer je usko povezano sa zastupljenošću triju konstitutivnih naroda, zbog čega značajna odstupanja u broju birača po mandatu i zabrinutost u pogledu jednakosti glasa ostaju neriješena.¹⁹

Izborna administracija

Izbornu administraciju čine CIK, 143 općinske/opštinske ili gradske izborne komisije (OIK/GIK) te oko 5.204 biračkih odbora (BO) i 385 mobilnih timova.²⁰ Iako su žene bile adekvatno zastupljene u izbornim komisijama srednjeg nivoa, čineći 47 posto njihovih članova i 37 posto predsjednika, samo su dvije od sedam članova CIK-a žene, što je ispod propisane rodne kvote.²¹ Generalno, CIK je uživao povjerenje određenih političkih stranaka i organizacija civilnog društva, koji su istovremeno prepoznavali njegove ograničene kapacitete, dok je više aktera izrazilo zabrinutost u pogledu njegove nezavisnosti i nepristrasnosti.

CIK je donio ili ažurirao više propisa, uključujući format glasačkog listića, korištenje IKT-a, imenovanje biračkih odbora i tehničkih operatera, registraciju birača i kandidata te finansiranje izborne kampanje. Međutim, određeni aspekti procesa uređeni su s zakašnjenjem ili su ostali nedovoljno razrađeni, uključujući primjenu IKT-a te provjeru i utvrđivanje izbornih rezultata.²² Uprkos zakonskim obavezama, nisu svi propisi i instrukcije objavljivani dosljedno i blagovremeno. CIK je održavao redovne javne sjednice uz prijenos uživo, a snimci su bili dostupni na internetu. Međutim, većina sjednica sazivana je u kratkom roku, što posmatračima nije omogućavalo lično prisustvo, dok su se suštinske rasprave vodile na zatvorenim sastancima. Ovakve prakse umanjile su transparentnost CIK-a i njegovu odgovornost prema javnosti.

CIK nije imao dovoljno ljudskih resursa za izvršavanje svojih povećanih tekućih obaveza, što je uticalo na njegove operativne kapacitete.²³ Uprkos značajnim naporima izborne administracije, uključujući povećanje obima posla i nedovoljne finansijske i ljudske resurse na svim nivoima, trajni izazovi narušavali su efikasnost priprema. Iako je izborna administracija ispunila većinu rokova, zabilježena su značajna kašnjenja u određenim tehničkim i administrativnim oblastima. Značajno je kasnilo formiranje biračkih odbora u većini općina/opština, prvenstveno zbog nedovoljnog broja kandidata koje su predložile političke stranke, što je odražavalo njihovu ograničenu bazu podrške i nacionalnu zastupljenost u pojedinim područjima, kao i zbog povlačenja prijavljenih kandidata i ograničenog broja

¹⁹ Za Predstavnički dom Parlamentarne skupštine BiH, četiri od osam višečlanih izbornih jedinica imaju odstupanja koja premašuju dozvoljenih 15 posto u odnosu na prosječan broj registrovanih birača po mandatu; za Predstavnički dom Parlamenta FBiH to je slučaj u šest od 12, a za Narodnu skupštinu RS-a u tri od devet višečlanih izbornih jedinica. Ustavni sud je 2010. godine istakao da raspored izbornih jedinica može uticati na mjeru u kojoj se izborni rezultati odražavaju na zastupljenost pojedinih konstitutivnih naroda.

²⁰ CIK je stalno tijelo sa sedam članova koje parlament imenuje na mandat od sedam godina, a sastoji se od dva Bošnjaka, dva Hrvata, dva Srбина i jednog predstavnika Ostalih. Općinske/opštinske i gradske izborne komisije imenuju općinske/opštinske i gradske vlasti na mandat od sedam godina, nakon javnog postupka izbora i uz odobrenje CIK-a. Birački odbori su privremena tijela koja čine nestranački predsjednici koje imenuje CIK i članovi koje predlažu izborni kandidati zastupljeni u državnom i entitetskim zakonodavnim tijelima. Uključujući 20 biračkih odbora u 13 država za glasanje u inostranstvu.

²¹ Prema zakonu, sva državna tijela moraju ispunjavati rodnu kvotu od 40 posto i odražavati etnički sastav odgovarajuće općine. U skladu s ustaljenom praksom, općinske i gradske izborne komisije, posmatrane zajedno, ispunjavale su zahtjev u pogledu rodne zastupljenosti, dok ga 27 komisija nije ispunilo. CIK čine dva Bošnjaka, dva Hrvata, dva Srбина i jedan predstavnik „Ostalih“.

²² Prvenstveno u vezi s postupcima glasanja i brojanja glasova uz upotrebu IKT-a, imenovanjem biračkih odbora i IKT operatera, registracijom birača i kandidata te finansiranjem kampanje.

²³ CIK ima oko 60 zaposlenih koji obavljaju stručne i administrativne poslove, prema unutrašnjoj sistematizaciji radnih mjesta i organizacijskoj strukturi iz 2014. godine. U prijedlogu pravilnika o unutrašnjoj organizaciji iz 2023. godine CIK je predvidio udvostručenje broja stručnog osoblja, uz mogućnost angažovanja dodatnih stručnjaka za uvođenje IKT-a; Vijeće ministara BiH nije odobrilo ovaj pravilnik.

kandidata na listama koje vode CIK i općinske/opštinske i gradske izborne komisije. Ove poteškoće pripisivane su povećanim obavezama povezanim s upotrebom IKT-a, nedostatku kvalifikovanog osoblja, niskim naknadama i općem nedostatku interesa. Iz istih razloga pojavili su se i izazovi u osiguravanju dovoljnog broja tehničkih operatera. Dana 2. oktobra, CIK je izvršio zamjenu 1.563 predsjednika i dopredsjednika biračkih odbora u 112 općina/opština, a općinske/opštinske i gradske izborne komisije izvijestile su o sličnim istupanjima iz drugih biračkih odbora.

Većina općinskih/opštinskih i gradskih izbornih komisija objavljivala je odluke o određivanju biračkih mjesta i formiranju biračkih odbora na općinskim/opštinskim internetskim stranicama ili lokalnim oglasnim pločama, premda nedosljedno. Općinske/opštinske i gradske izborne komisije održavale su *ad hoc* sjednice, uglavnom o operativnim pitanjima, a kojima su predstavnici stranaka ili posmatrači rijetko prisustvovali. Više komisija žalilo se da su instrukcije CIK-a izdavane sa zakašnjenjem, dok su smjernice bile ograničenog karaktera i nedovoljno jasne, što je dovodilo do neizvjesnosti u pogledu pojedinih postupaka.²⁴ Dugoročni posmatrači Izborne posmatračke misije ODIHR-a ocijenili su općinske/opštinske i gradske izborne komisije kao uglavnom efikasne i posvećene radu.

Kašnjenja u angažovanju osoblja biračkih odbora i isporuci IKT uređaja dovela su do odgađanja obuka na većini pogođenih lokacija. Uz podršku dobavljača IKT uređaja i međunarodnih aktera, CIK je proveo program obuke za općinske/opštinske i gradske izborne komisije, instruktore i biračke odbore. Većina obuka koje su pratili dugoročni posmatrači Izborne posmatračke misije ODIHR-a nije sveobuhvatno obradila sve ključne aspekte, uključujući rukovanje IKT uređajima, zaštitu tajnosti glasanja, važenje glasačkih listića, popunjavanje zapisnika i usklađivanje rezultata. Format obuke pružao je ograničene mogućnosti za vježbanje korištenja novih uređaja, dok priručnici nisu bili dovoljno jasni u pogledu pojedinih procedura na izborni dan i rada IKT uređaja.

Uvođenje IKT-a, zajedno s novim izgledom glasačkog listića, zahtijevalo je intenzivniju edukaciju birača. Kampanja CIK-a, pokrenuta oko dva mjeseca prije izbornog dana, uglavnom je bila ograničena na sadržaje emitovane na radiju i televiziji te objavljene na društvenim mrežama.²⁵ Ovi sadržaji obuhvatali su postupke glasanja uz korištenje novih uređaja, pravo na slobodno i tajno glasanje, učešće žena i birača koji prvi put glasaju te „govor mržnje“ tokom kampanje. Određeni broj međunarodnih aktera podržao je edukaciju birača koju je CIK provodio na terenu o upotrebi izbornih tehnologija i promjenama u postupcima glasanja, dok su organizacije civilnog društva i političke stranke također provodile aktivnosti informisanja birača. Međutim, obim i doseg ovih aktivnosti ostali su ograničeni, uz usmjerenost prvenstveno na urbana područja, zbog čega su starije osobe i stanovništvo ruralnih područja mogli ostati bez dovoljno informacija.²⁶ Iako je uključivanje više aktera proširilo aktivnosti edukacije birača, nosilo je i rizik pružanja nedosljednih ili proturječnih informacija.²⁷

Premda zakon zahtijeva da se pri određivanju biračkih mjesta uzmu u obzir potrebe birača s invaliditetom u pogledu pristupačnosti, sagovornici Izborne posmatračke misije ODIHR-a iz organizacija koje predstavljaju osobe s invaliditetom ukazali su na dugogodišnje prepreke njihovom učešću u izbornom procesu, a koje uključuju fizičke prepreke u mnogim prostorijama biračkih mjesta, kao i društvene prepreke i nedovoljnu svijest izbornih službenika o specifičnim potrebama ove kategorije birača. Iako su audiovizuelni materijali za edukaciju birača uključivali tumačenje na znakovni jezik i titlove, većina materijala za edukaciju birača i izbornih materijala, uključujući glasačke

²⁴ To se, na primjer, odnosilo na imenovanje članova biračkih odbora, provođenje simuliranih izbora, aktivnosti obuke, raspoređivanje i odgovornosti operatera, transport izborne IKT opreme te aktivnosti na izborni dan.

²⁵ [Preporuka Vijeća Evrope o standardima za elektronsko glasanje iz 2017. godine](#) zahtijeva da „javnost, a naročito birači, pravovremeno, znatno prije početka glasanja, jasnim i jednostavnim jezikom bude informisana o koracima koje treba poduzeti radi glasanja te o pravilnoj upotrebi i funkcionisanju sistema“.

²⁶ Na Facebook stranici CIK-a, 27 najgledanijih objava ostvarilo je oko 720.550 pregleda tokom mjeseca uoči izbora. Pored toga, Instagram stranica CIK-a ostvarila je približno 242.200 pregleda i na YouTube-u oko 321.200 pregleda u istom periodu. Najgledanija objava bila je javni poziv za operatere na biračkim mjestima, objavljen 10. septembra.

²⁷ Na primjer, neki akteri savetovali su biračima da ne koriste preferencijalne glasove.

listiće i izborne IKT uređaje, nije bila prilagođena potrebama birača s oštećenjima vida ili kognitivnim poteškoćama. Time je ograničena njihova mogućnost da glasaju samostalno i tajno, što nije u skladu s međunarodnim standardima i dobrom praksom.²⁸

Izborne informaciono-komunikacijske tehnologije

Izorno zakonodavstvo izmijenjeno je 2024. godine kako bi se omogućila upotreba IKT uređaja u cijeloj zemlji za biometrijsku identifikaciju i autentifikaciju birača te optičko skeniranje glasačkih listića, s navedenim ciljem sprečavanja lažnog predstavljanja birača i prevara pri brojanju glasova.²⁹ Uvođenje IKT-a uglavnom je uživalo podršku javnosti;³⁰ međutim, pravni osnov i finansiranje njegove upotrebe uspostavljeni su izmjenama i dopunama koje je nametnuo OHR, bez parlamentarne procedure i širokog političkog konsenzusa, što je suprotno obavezama preuzetim u okviru OSCE-a.³¹

Upotreba IKT-a u cijeloj zemlji zasniva se na pilot-projektima iz 2024. godine, iako su oni uključivali drugačije tehnologije. U skladu s međunarodnim preporukama, CIK je nakon pilot-projekata pripremio Studiju izvodljivosti, koja je sadržavala niz preduslova za primjenu IKT-a, od kojih većina nije blagovremeno ispunjena.³² Nakon značajnog kašnjenja u dodjeli sredstava, CIK je u septembru 2025. godine pokrenuo postupak javne nabavke, koji je bio obilježen javnim kontroverzama i sudskim sporovima, a okončan je tek 18. maja 2026. godine, nakon raspisivanja izbora.³³ Time je znatno skraćeno vrijeme raspoloživo za odgovarajuće uvođenje IKT-a, uključujući edukaciju birača i obuku izborne administracije, te je dovedena u pitanje blagovremena konfiguracija, testiranje i raspoređivanje opreme prije izbornog dana, što je suprotno međunarodnim preporukama.³⁴

Izborni zakon zahtijeva da CIK donese odluku kojom utvrđuje jesu li ispunjeni potrebni tehnički uslovi za upotrebu IKT-a tokom izbora. Odluka, usvojena 2. oktobra, koja je potvrdila ispunjenost tehničkih uslova, zasnivala se i na povratnim informacijama s testnih (simuliranih) izbora održanih 11. i 18.

²⁸ Vidjeti član 29. [Konvencije o pravima osoba s invaliditetom iz 2006. godine](#). U stavu 18. [Općeg komentara br. 11 iz 2026. godine](#) uz ovu Konvenciju ponavlja se da države trebaju „osigurati da postupci glasanja, prostorije i materijali budu primjereni, pristupačni i jednostavni za razumijevanje i upotrebu osobama s invaliditetom, ravnopravno s drugima, čime pristupačnost postaje preduslov za smisleno ostvarivanje političkih prava...“.

²⁹ Osim toga, značajan dio uvođenja IKT-a obuhvata potpuno novi sistem CIK-a za centralizovano upravljanje izbornim procesom. Sistem objedinjuje pomoćne aplikacije i podatke iz IKT uređaja, kao i više softverskih alata za objedinjavanje i objavljivanje izbornih rezultata.

³⁰ Mnogi sagovornici Izborne posmatračke misije ODIHR-a izrazili su nadu da će uvođenje izbornih IKT-a unaprijediti integritet procesa. Vidjeti i [istraživanje Koalicije Pod lupom](#), u kojem je većina ispitanika podržala njihovo uvođenje.

³¹ Finansiranje je osigurano iz dobiti Centralne banke BiH. Vidjeti stav 5.8 [Kopenhaškog dokumenta OSCE-a iz 1990. godine](#).

³² Ovi preduslovi [uključivali su](#): i. blagovremenu dodjelu sredstava, ii. inkluzivno učešće političkih stranaka i relevantnih državnih institucija, iii. jačanje kadrovskih i institucionalnih kapaciteta CIK-a, iv. jačanje izborne infrastrukture, v. kontinuiranu edukaciju birača i vi. obuku izborne administracije.

³³ Za dobavljača je izabran Smartmatic, uz dodijeljeni ugovor u vrijednosti od 74,5 miliona KM (približno 38,1 milion eura; 1 KM iznosi 0,51 euro). Jedan član CIK-a [naveo je](#) u izdvojenom mišljenju da je izvještaj o ocjeni ponuda više puta mijenjan pod pritiskom, čime je neopravdano diskvalifikovana druga ponuda, iako je bila jeftinija za 17 miliona KM. Tokom postupka nadmetanja podneseno je nekoliko žalbi, što je dodatno odgodilo postupak nabavke. Jedna žalba, podnesena 28. maja, još je u postupku pred Sudom BiH.

³⁴ Većina opreme uvezena je i konfigurisana u posljednjih deset dana prije izbornog dana, uključujući sistem CIK-a za centralizovano upravljanje izborima, koji je također razvio Smartmatic. Sistem, uključujući softver za ručno i elektronsko brojanje glasova putem skenera te prijenos rezultata, stavljen je u upotrebu četiri dana prije izbornog dana, čime je ostavljeno ograničeno vrijeme za testiranje. [Preporuka Vijeća Evrope o standardima za elektronsko glasanje iz 2017. godine](#) zahtijeva da se IKT uvodi postepeno i progresivno te da [provedba svih pilot-projekata elektronskog glasanja počne znatno prije izbora](#). Vidjeti i preporuku 11 iz [Završnog izvještaja OSCE/ODIHR-a o lokalnim izborima održanim 6. oktobra 2024. godine](#).

septembra.³⁵ Tokom oba testiranja, dugoročni posmatrači Izborne posmatračke misije ODIHR-a uočili su da su uređaji za biometrijsku identifikaciju uglavnom dobro funkcionisali. Međutim, zabilježen je niz izazova, naročito u vezi s dostavom izbornog materijala, funkcionisanjem opreme, pripremljenošću izbornog osoblja i razumijevanjem novih postupaka među biračima, uključujući način očuvanja tajnosti glasanja, posebno među starijim biračima.³⁶

Iako općenito predviđa upotrebu IKT-a, zakonodavstvo sadrži značajne nedostatke, ostavljajući CIK-u široka ovlaštenja za donošenje odluka. Zakon ne propisuje zahtjeve u pogledu transparentnosti, odgovornosti, pouzdanosti i sigurnosti IKT-a niti detaljno uređuje tehničke uslove koje treba ispuniti, vrstu konsultacija koje treba provesti s drugim institucijama i rokove za donošenje odluke o upotrebi IKT-a na konkretnim izborima, čime se narušavaju stabilnost pravnog okvira i proces planiranja. Zakon također ne propisuje jasne kriterije za obavezno ponovno brojanje glasova u slučaju odstupanja između elektronskog i ručnog brojanja, prepuštajući takve odluke diskrecionoj ocjeni CIK-a.³⁷ Kako bi omogućio upotrebu skenera, CIK je promijenio izgled glasačkog listića, zamijenivši imena kandidata brojevima, bez izmjene zakona.³⁸

Proces uvođenja IKT-a bio je ubrzan i nije proveden transparentno, što je suprotno međunarodnim preporukama. Nekoliko dana prije izbornog dana, pojedini članovi CIK-a i javnost još nisu bili informisani o napretku primjene IKT-a, utvrđenim i otklonjenim nedostacima te broju isporučenih, konfigurisanih i testiranih uređaja.³⁹ Većina tehničke dokumentacije nije objavljena, što je dodatno ograničilo transparentnost.⁴⁰ Suprotno međunarodnim preporukama, zakon ne predviđa nezavisnu reviziju i certifikaciju izbornih tehnologija. Ipak, CIK je angažovao privatnu kompaniju za reviziju IKT uređaja, ali je revizija provedena tek 16. septembra, čime su ograničene mogućnosti za djelotvoran javni nadzor i objavljivanje nalaza prije izbornog dana.⁴¹

U nastojanju da osigura djelotvornu primjenu, CIK je uspostavio namjensku jedinicu za IKT te koordinacione i projektne timove koji uključuju nekoliko državnih institucija. Međutim, ukupna institucionalna podrška bila je neujednačena, a prema navodima CIK-a, pojedine institucije aktivno su opstruirale uvođenje IKT-a. Nadalje, upravljanje kibernetičkom sigurnošću i dalje predstavlja izazov jer zemlji nedostaju odgovarajuće institucionalne strukture, uključujući operativni nacionalni tim za

³⁵ Odluka je usvojena nakon interne procjene ispunjenosti tehničkih uslova CIK-a i prijema pozitivnog mišljenja Agencije za identifikacione dokumente, evidenciju i razmjenu podataka (IDDEEA) i Agencije za zaštitu ličnih podataka, u skladu sa zakonom.

³⁶ Nakon simuliranih izbora održanih 11. septembra, [CIK je saopštio](#) da su biometrijski uređaji dobro funkcionisali i da je prijenos rezultata bio siguran, dok općinske/opštinske i gradske izborne komisije još nisu dostavile zakonom propisane izvještaje o testiranju. U periodu do izbornog dana, CIK nije objavio informacije o drugim simuliranim izborima niti završni izvještaj o oba testiranja. [Kopenhaški dokument OSCE-a iz 1990. godine](#) zahtijeva od država učesnica da „garantuju opće i jednako biračko pravo punoljetnim građanima“.

³⁷ CIK će odstupanja koja označi sistem za centralizovano upravljanje koristiti pri odlučivanju o ponovnom brojanju glasova u Glavnom centru za brojanje.

³⁸ Ranije dostavljeni [nacrt izmjena](#) o ovom pitanju nije usvojen u zakonodavnoj proceduri.

³⁹ Testiranjima koja je organizovao Smartmatic prisustvovali su samo predstavnici CIK-a, bez prisustva međunarodnih, domaćih i stranačkih posmatrača. [Smjernice Komiteta ministara Vijeća Evrope o upotrebi IKT-a iz 2022. godine](#) zahtijevaju osiguravanje transparentnosti u svim aspektima IKT rješenja.

⁴⁰ Pozivajući se na tajnost sistema i zabrinutost u pogledu privatnosti podataka, CIK nije objavio uputstva za rukovanje i obradu, čuvanje i uništavanje podataka birača, različite izvještaje Smartmatica o napretku primjene IKT-a, štampanju glasačkih listića, transportu i održavanju opreme, konfiguraciji hardvera i softvera, kao ni nalaze testiranja kibernetičke sigurnosti provedenog tokom simuliranih izbora. Informacije o izvornom kodu te poduzetim mjerama i garancijama pouzdanosti i sigurnosti IKT sistema nisu javno objavljene.

⁴¹ Kompaniji Pro V&V dodijeljen je ugovor za reviziju konfiguracije IKT-a u vrijednosti od 661.050 KM, s tim da izvještaji nisu bili javno dostupni zaključno s izbornim danom. [Preporuka Vijeća Evrope o standardima za elektronsko glasanje iz 2017. godine](#) preporučuje da se „komponente sistema elektronskog glasanja objelodane radi provjere i certifikacije“ te da „prije uvođenja sistema elektronskog glasanja [...] nezavisno i stručno tijelo ocijeni usklađenost sistema elektronskog glasanja i svake IKT komponente s tehničkim zahtjevima“. [Smjernice Komiteta ministara Vijeća Evrope o upotrebi IKT-a iz 2022. godine](#) preporučuju „ocjenjivanje IKT rješenja koja se koriste u izbornom procesu od strane nezavisnih stručnjaka prije njihove primjene“.

odgovor na računarske incidente.⁴² Zbog nedostatka osoblja te ograničenih kapaciteta i vremena, CIK u potpunosti zavisi od privatnog dobavljača u pogledu razvoja, raspoređivanja, stavljanja u funkciju i primjene novog IKT sistema i uređaja, što je suprotno međunarodnim preporukama i dobroj praksi.⁴³

Registracija birača

Pravo glasa imaju građani sa navršenih 18 ili više godina, osim onih na izdržavanju zatvorske kazne zbog teških krivičnih djela ili protiv kojih je podignuta optužnica za ova djela, kao i osoba kojima je sudskom odlukom oduzeta poslovna sposobnost, uključujući na osnovu intelektualnog ili psihosocijalnog invaliditeta. Ovo posljednje ograničenje suprotno je međunarodnim standardima i ranijim preporukama ODIHR-a.⁴⁴ Pravo glasa na izborima za Predsjedništvo BiH ograničeno je prebivalištem, jer birači registrovani u RS-u mogu glasati samo za srpskog kandidata, dok birači u FBiH mogu glasati samo za bošnjačkog ili hrvatskog kandidata. Prema zakonu, građani s prebivalištem u Brčko distriktu glasaju za institucije FBiH ili RS-a, zavisno od svog entitetskog državljanstva. Među njima, 9.687 građana koji ispunjavaju uslove za glasanje (11 posto) nije se opredijelilo ni za jedno entitetsko državljanstvo, zbog čega nisu bili uključeni u birački spisak i nisu mogli ostvariti pravo glasa.⁴⁵

CIK vodi stalni Centralni birački spisak (CBS) putem sistema pasivne i kontinuirane registracije birača, koristeći podatke iz relevantnih javnih baza podataka.⁴⁶ Stalni nedostaci u matičnim i evidencijama prebivališta utiču na tačnost informacija koje se dostavljaju CIK-u.⁴⁷ Iako je CBS uglavnom inkluzivan, određeni sagovornici Izborne posmatračke misije ODIHR-a potvrdili su da se na spisku i dalje nalaze preminuli birači ili birači koji imaju prijavljeno prebivalište u zemlji, a *de facto* žive u inostranstvu.⁴⁸

⁴² Iako je CIK obavijestio Izbornu posmatračku misiju ODIHR-a da su testiranja kibernetičke sigurnosti provedena tokom simuliranih izbora bila zadovoljavajuća, obim testiranja i njegovi nalazi nisu objavljeni. Simulirani izbori i testiranje kibernetičke sigurnosti provedeni su prije dovršetka novog sistema za prijenos podataka i izbornih rezultata. Međuinstitucionalni aranžmani za upravljanje kibernetičkim incidentima na izborni dan nisu definisani. U novembru 2025. godine Ministarstvo sigurnosti [obavijestilo je](#) CIK da novouspostavljena jedinica nema osoblja i ne može pružiti podršku CIK-u.

⁴³ Uprkos ograničenim kapacitetima, CIK je ulagao napore u nadzor Smartmaticove provedbe projekta. [Preporuka Vijeća Evrope o standardima za elektronsko glasanje iz 2017. godine](#) preporučuje da se „zakonodavstvom uredi odgovornosti za funkcionisanje sistema elektronskog glasanja i osigura da tijelo za upravljanje izborima ima kontrolu nad njima“. [Smjernice Komiteta ministara Vijeća Evrope o upotrebi IKT-a iz 2022. godine](#) preporučuju da „države članice izgrade i zadrže potrebne kapacitete za procjenu, uvođenje i upravljanje upotrebom IKT rješenja u izbornom procesu“ te da „snose krajnju odgovornost, i kada su uključeni privatni akteri“.

⁴⁴ Vidjeti članove 12. i 29. Konvencije o pravima osoba s invaliditetom iz 2006. godine. U stavu 48. [Općeg komentara br. 1 uz ovu konvenciju iz 2014. godine](#) navodi se da „sposobnost osobe da donosi odluke ne može biti opravdanje za bilo kakvo isključivanje osoba s invaliditetom iz ostvarivanja njihovih političkih prava, uključujući pravo glasa [i] pravo kandidovanja na izborima“.

⁴⁵ Član 25(b) [Međunarodnog pakta o građanskim i političkim pravima](#) propisuje da „svaki građanin ima pravo i mogućnost [...] da bira i bude biran [...]“. Stav 11. [Općeg komentara br. 25 Komiteta UN-a za ljudska prava iz 1996. godine](#) zahtijeva od država da poduzmu „djelotvorne mjere kako bi osigurale da sve osobe koje imaju pravo glasa mogu ostvariti to pravo. Tamo gdje je potrebna registracija birača, treba je olakšati i ne smiju se postavljati prepreke takvoj registraciji“.

⁴⁶ BiH nema jedinstveni registar stanovništva, već sistem međusobno povezanih centralnih administrativnih evidencija koje vodi IDDEEA, uključujući evidencije jedinstvenih matičnih brojeva, identifikacionih dokumenata te prebivališta i boravišta. Matične evidencije, uključujući podatke o smrti, vode nadležna tijela na općinskom nivou, a relevantni podaci dostavljaju se centralnim evidencijama.

⁴⁷ Za prijavu smrti općini/opštini odgovorna je porodica preminule osobe, koja je dužna dostaviti potvrdu o smrti, ili zdravstvena ustanova. Prema Zakonu o prebivalištu i boravištu državljana BiH, građani su odgovorni za prijavu i odjavu svog prebivališta.

⁴⁸ Prema zakonu, građani koji se trajno nastane u inostranstvu ili tamo borave duže od tri mjeseca dužni su odjaviti prebivalište u BiH, osim ako se ne namjeravaju trajno nastaniti u stranoj državi i održavaju efektivnu vezu s BiH.

U tom pogledu, većina sagovornika izrazila je očekivanje da će uvođenje biometrijske identifikacije birača značajno smanjiti mogućnost glasanja u ime preminulih osoba ili birača iz dijaspore.⁴⁹

Tokom cijele godine birači su imali brojne mogućnosti da provjere svoje podatke u Centralnom biračkom spisku putem internetske stranice CIK-a ili u općinskim/opštinskim centrima za registraciju birača te da zatraže ispravke. Od 6. juna do 6. jula preliminarni birački spiskovi bili su dostupni za javni uvid u štampanom obliku u općinskim/opštinskim centrima za registraciju birača i na odabranim lokacijama. Međutim, suprotno Izbornom zakonu BiH, CIK nije objavio preliminarni birački spisak na internetu, navodeći zabrinutost u pogledu usklađenosti takve objave sa zakonskim odredbama o zaštiti ličnih podataka, čime je ograničio mogućnosti za djelotvoran javni nadzor. Na zahtjev 18 kandidata i u skladu sa zakonom, u svrhu provjere, dostavljena im je elektronska kopija spiska za sporne izborne jedinice. Na konačnom biračkom spisku, zaključenom 20. avgusta, nalazi se 3.408.517 birača.⁵⁰ Od tog broja, 48.078 birača registrovano je za glasanje u inostranstvu, a 16.159 za glasanje putem mobilne glasačke kutije.⁵¹

Registracija kandidata

Svi birači koji ispunjavaju uslove za glasanje mogu se kandidovati, s izuzetkom na izborima za državno i entitetska predsjedništva, za koje važe diskriminatorni uslovi na osnovu nacionalne pripadnosti i prebivališta.⁵² Prema zakonskim odredbama, kandidati ne mogu biti osobe osuđene ili optužene pred međunarodnim ili domaćim sudom za genocid, zločine protiv čovječnosti ili ratne zločine, kao ni javni zvaničnici koji su smijenjeni s dužnosti zbog nepoštivanja odluka OHR-a.⁵³ Kandidate mogu predložiti političke stranke i koalicije, a mogu se kandidovati i kao nezavisni kandidati.

U postupku koji je najvećim dijelom inkluzivnog karaktera, CIK je registrovao 560 lista koje su dostavila 82 politička subjekta, sa ukupno 7.028 kandidata, uključujući 2.977 žena, za šest neposrednih izbora. Osim toga, za kompenzacijske mandate ovjerene su 64 kandidatske liste koje je podnijelo 36 političkih subjekata, sa 773 kandidata s redovnih ovjerenih lista za odgovarajuće parlamentarne izbore.⁵⁴ Suprotno ranijoj preporuci ODIHR-a i međunarodnoj dobroj praksi, birači su mogli potpisom podržati samo jednu stranku ili nezavisnog kandidata za svaku izbornu utrku.⁵⁵ Obimna dokumentacija

⁴⁹ Prema podacima CIK-a, 827 birača na biračkom spisku označeno je kao preminulo. U nedostatku centralizovanog registra stanovništva i novijeg popisa stanovništva, Agencija za statistiku objavila je da je procijenjeni broj stanovnika u 2024. godini iznosio 3.412.000, na osnovu posljednjeg popisa iz 2013. godine, matičnih knjiga i podataka o unutrašnjim migracijama. Prema podacima IDDEA-e iz septembra 2026. godine, 4.015.809 građana ima prebivalište, a 21.695 boravište u zemlji. Također je evidentirano 3.067.805 važećih ličnih karata, 2.552.117 važećih pasoša i 1.464.932 važećih vozačkih dozvola izdatih građanima, a sve ove isprave mogu se koristiti za identifikaciju birača.

⁵⁰ Od ukupnog broja, 2.143.439 birača registrovano je za glasanje za institucije FBiH, a 1.265.078 za institucije RS-a.

⁵¹ Među biračima registrovanim za glasanje u inostranstvu, 45.457 opredijelilo se za glasanje poštom, a 2.621 za glasanje u diplomatskim predstavništvima. Glasanje putem mobilne glasačke kutije omogućeno je biračima koji ne mogu napustiti svoj dom, uključujući i zbog invaliditeta, kao i biračima u bolnicama, ustanovama za institucionalnu njegu, domovima za starije osobe i pritvorskim ustanovama.

⁵² Samo građani koji se izjašnjavaju kao Bošnjaci, Hrvati ili Srbi mogu biti izabrani u državno i entitetska predsjedništva te Dom naroda Parlamentarne skupštine BiH, pod uslovom da imaju prebivalište u odgovarajućem entitetu. Osobe koje se izjašnjavaju kao „Ostali“ ne mogu se kandidovati za ove funkcije.

⁵³ OHR je 2023. godine u Krivični zakon uveo član 203a, kojim se za nepoštivanje odluka OHR-a propisuju kazna zatvora, smjena s javne dužnosti i zabrana kandidovanja. Bivši predsjednik RS-a, gospodin Dodik, osuđen je 26. februara 2025. godine na godinu dana zatvora i šestogodišnju zabranu obavljanja javne dužnosti.

⁵⁴ Političke stranke i potencijalni nezavisni kandidati prvo moraju dostaviti prijavu CIK-u radi ovjere učešća na izborima, dostaviti zakonom propisanu dokumentaciju i potpise podrške birača te platiti taksu za ovjeru. CIK je ovjerio 75 od 77 prijavljenih stranaka, sva četiri nezavisna kandidata, a potom i 29 koalicija.

⁵⁵ Stav 196. [Smjernica ODIHR-a i Venecijanske komisije o regulisanju političkih stranaka iz 2020. godine](#) preporučuje da „treba izbjegavati zahtjev prema kojem građanin može potpisom podržati samo jednu stranku, jer bi takva odredba uticala na njegovo pravo na slobodu udruživanja i mogla lako dovesti do diskvalifikacije stranaka“.

potrebna za ovjeru, uključujući opterećujuću obavezu dostavljanja dokumenata elektronski, a potom i u štampanom obliku, mogla je otežati potencijalnim izbornim učesnicima kandidovanje na izborima.⁵⁶

Dvjestru strankama odbijena je registracija za izbore na svim nivoima zbog nedovoljnog broja potpisa podrške, dok je pet drugih ispunilo uslove samo za izbore na nižim nivoima.⁵⁷ Nadalje, tri kandidatske liste nisu registrovane. CIK nije objavio relevantne odluke o registraciji kandidata, uključujući nalaze o utvrđenim nedostacima, čime je umanjena transparentnost. CIK je prijavio 24 političke stranke Tužilaštvu zbog sumnje na krivotvorenje potpisa, istovremeno nastavljajući njihovu registraciju tamo gdje su svi uslovi bili ispunjeni, uključujući potreban broj važećih potpisa. Podnesene su žalbe na pet odluka CIK-a o ovjeri, od kojih su neke osporavale postupak registracije i nadležnost CIK-a da provjerava autentičnost potpisa birača. Sud BiH potvrdio je svih pet odluka CIK-a.

Svi registrovani kandidati ispunili su zakonom propisanu rodnu kvotu od 40 posto, uz zahtjev za progresivno raspoređivanje kandidata manje zastupljenog spola na listama.⁵⁸ Samo dvije od 11 kandidata za Predsjedništvo BiH su žene, koje su predložili SNSD i HDZ BiH, dok je na čelu Naše stranke žena koja je kandidatkinja za Predstavnički dom Parlamentarne skupštine BiH. Žene su nositeljice na samo 18 od 110 kandidatskih lista za Predstavnički dom Parlamentarne skupštine BiH (16,4 posto), a čine 17,2 posto kandidata na pozicijama koje omogućavaju osvajanje mandata na listama za Predstavnički dom Parlamenta FBiH, 9,4 posto na listama za Narodnu skupštinu RS-a i 19 posto na kantonalnim listama. Mnogi sagovornici Izborne posmatračke misije ODIHR-a naveli su da su kandidatkinje često nominovane samo formalno, radi ispunjavanja rodne kvote.

Izborna kampanja

Kampanja je bila natjecateljskog karaktera, a slobode udruživanja i okupljanja uglavnom su poštovane. Zvanični period kampanje trajao je od 4. septembra do dana prije izbornog dana. Izmjenama i dopunama iz 2024. godine zabranjeno je vođenje kampanje od raspisivanja izbora do početka zvanične kampanje, uključujući neplaćene objave na društvenim mrežama.⁵⁹ Ovako široko postavljene zakonske odredbe izazivaju zabrinutost zbog neopravdanih ograničenja političkog diskursa (vidjeti odjeljak *Pravni okvir*). Postupajući po otprilike 470 prigovora zbog preuranjene kampanje, CIK je izrekao novčane kazne u ukupnom iznosu od 655.500 KM.⁶⁰

Parlamentarne stranke iz FBiH i RS-a bile su vidljive tokom cijelog perioda kampanje. Uglavnom su se obraćale svojim nacionalnim biračkim tijelima, kombinujući poruke zasnovane na identitetu s političkim porukama usmjerenim na entitete. SDA i NiP naglašavali su jačanje državnih institucija, dok

⁵⁶ Odbijene su tri kandidatske liste koje su podnijeli Republikanci BiH i to jedna zbog nedostavljanja prijave u štampanom obliku uz elektronsku verziju, a dvije zbog neotklanjanja nedostataka, odnosno nedostavljanja ovjerenih izjava kandidata o prihvatanju kandidature.

⁵⁷ Pokret MOST 21 i Posavska stranka (PS) u potpunosti su odbijeni, dok su Bosanskohercegovačka patriotska stranka – Sefer Halilović (BPS), Stranka života (SZ), Pokret za modernu i aktivnu Krajinu (PoMAK), Partija demokratskog progressa Republike Srpske (PDP RS) i Snaga naroda – Ramo Isak (SN) ovjereni samo za određene nivoe izbora na kojima su ispunili uslov potrebnog broja potpisa. PS, PoMAK i SN podnijeli su žalbe Sudu BiH na odluke CIK-a, a koje odluke je Sud BiH potvrdio. Ustavni sud potvrdio je odluke CIK-a i Suda BiH kojima je odbijena registracija PoMAK-a i SN-a zbog nedovoljnog broja važećih potpisa.

⁵⁸ Kandidati manje zastupljenog spola moraju zauzimati najmanje jedno od prva dva mjesta na listi, dva od prvih pet mjesta i tri od prvih osam mjesta.

⁵⁹ Na primjer, predsjednički kandidat SDS-a kažnjen je zbog [objave na Facebooku](#) u kojoj je spomenuo sastanak opozicije i obećao promjene; predsjednik HDZ-a 1990 zbog [objave na Facebooku](#) kojom je potvrdio učešće stranke na izborima i zahvalio pristalicama; *Volja naroda Srpske* zbog objave o političkim aktivnostima uoči kampanje; a nezavisni kandidat za Predsjedništvo BiH zbog objave kojom je pozvao građane da se pridruže političkom pokretu.

⁶⁰ Političkim strankama i koalicijama izrečene su kazne u ukupnom iznosu od 483.500 KM, a kandidatima u iznosu od 98.500 KM. Od ukupnog iznosa, 483.500 KM odnosilo se na neplaćene objave na društvenim mrežama. Najviše izrečene novčane kazne iznosile su 177.000 KM za SNSD, 91.500 KM za Koaliciju PSS/PDP, 47.500 KM za SDP, 26.500 KM za SDA, 10.500 KM za NiP i 10.000 KM za nezavisnog kandidata Zdenka Lučića. Jedna KM iznosi 0,51 EUR.

su se SDP i NS usredotočili na jedinstvo, djelotvornost institucija i vladavinu prava. HDZ BiH i blok Hrvatska petorka isticali su političku zastupljenost Hrvata u Predsjedništvu BiH. U RS-u, SNSD i njegovi koalicioni partneri naglašavali su zaštitu i stabilnost entiteta, dok su se opozicione stranke SDS, PSS i ZPR usredotočile na političke promjene. Stranke su se razlikovale i u stavovima o socijalnoj zaštiti i ekonomskoj politici, borbi protiv korupcije, upravljanju i ulaganjima. Integracije u EU i NATO bile su zastupljene uglavnom u kampanjama stranaka sa sjedištem u FBiH, dok je više kandidata kritikovalo ulogu međunarodnih aktera u zemlji.

Kampanja se provodila putem skupova, sastanaka s lokalnim zajednicama, bilborda i plakata, kao i medijskih nastupa i aktivnosti na društvenim mrežama, ali je uglavnom bila umjerenog intenziteta. Okruženje kampanje i dalje je polarizirano, s tim da je ton kampanje bio pretežno negativan, uz jedan fizički napad i nekoliko slučajeva u kojima su kandidati i predstavnici stranaka koristili retoriku koja produbljuje podjele i potiče netrpeljivost.⁶¹

Zakon zabranjuje zloupotrebu javnih resursa u svrhe vođenja kampanje, uključujući angažovanje zaposlenih u javnom sektoru, korištenje događaja finansiranih javnim sredstvima te jednokratne isplate koje nisu predviđene redovnim budžetima. Međutim, ova ograničenja ne sprečavaju zloupotrebu budžetskih sredstava radi pridobivanja birača nakon raspisivanja izbora.⁶² Nakon raspisivanja izbora, entitetske, kantonalne i općinske/opštinske vlasti izvršile su rebalans svojih budžeta ili raspoređivale ranije odobrena sredstva za povećanje plata i penzija te izvršile dodjelu socijalnih naknada i jednokratnih isplata tokom kampanje.⁶³ Jedan od članova Predsjedništva BiH i nekoliko visokih zvaničnika ostvarili su značajnu vidljivost zahvaljujući svojim dvostrukim ulogama kandidata i javnih zvaničnika, između ostalog i kroz zvanično učešće u otvaranju projekata finansiranih javnim sredstvima.⁶⁴ Takve prakse narušile su ravnopravne uslove izbornog nadmetanja, dajući nosiocima vlasti neprimjereno prednost, suprotno obavezama preuzetim u okviru OSCE-a i međunarodnoj dobroj praksi.⁶⁵

Izborna posmatračka misija ODIHR-a također je zaprimila brojne navode o kupovini glasova i sistematskim pritiscima na birače putem mreža političkog patronata, uključujući navode da su zapošljavanje u javnom sektoru i mogućnosti dobivanja ugovora bili povezani s političkom

⁶¹ Dana 13. septembra kandidat Hrvatske republikanske stranke napadnut je u Ravnom. Predsjednički kandidat SDA u govoru na početnom skupu kampanje, objavljenom na stranačkoj [Facebook stranici](#), naveo je da su „stranci eksperimentisali i ponižavali Bosnu i Bošnjake“. Predsjednik Ujedinjene Srpske (US) i kandidat [objavio je](#): „Srbofobi su se zaista razularili... ako se ne povuku i usude se napasti nas, neće imati vremena ni da se predaju jer će dobiti metak u glavu.“ Ministar odbrane BiH u svojoj [objavi na Facebooku](#) pozvao je međunarodnu zajednicu da „povuče svoj potpis sa stvaranja ovog genocidnog entiteta“. Dana 17. septembra predsjednik SNSD-a Milorad Dodik [predstavio je](#) muslimane u BiH kao one koji teže teritorijalnom širenju na područje RS-a.

⁶² CIK je zaprimio 88 prigovora u vezi sa zloupotrebom javnih resursa i izrekao samo šest sankcija, navodeći da ne može sankcionisati kolektivna tijela koja koriste budžetska sredstva za isplate i dodjelu subvencija.

⁶³ Na primjer, Narodna skupština RS-a je 17. juna [usvojila](#) rebalans budžeta u iznosu od 1,1 milijardu KM, kojim je predviđeno povećanje plata za pet posto za 56.000 zaposlenih u javnom sektoru, jednokratne isplate od 80 do 120 KM penzionerima, od 100 do 150 KM studentima te mjesečna subvencija za brigu o djeci od 200 KM, pri čemu su isplate počele u septembru. Dana 28. jula, 7. avgusta i 25. avgusta, [Srednjobosanski kanton](#), [Kanton 10](#) i [Zeničko-dobojski kanton](#) povećali su svoje budžete za 25,598 miliona KM, 7,888 miliona KM, odnosno, 21,142 miliona KM, između ostalog, i u svrhu povećanja plata u javnom sektoru. [Grad Banja Luka](#) je 20. jula dodijelio ukupno 189.800 KM, odnosno po 100 KM svakom djetetu koje polazi u prvi razred.

⁶⁴ Predsjednička kandidatkinja HDZ-a BiH otvorila je 5. septembra srednju školu u Travniku. Predsjednik Vlade RS-a i srpska članica Predsjedništva BiH iz SNSD-a posjetili su 16. septembra rekonstruisanu bolnicu u Foči. Federalni ministar raseljenih osoba i izbjeglica iz SDP-a otvorio je 23. septembra novoizgrađeni dom za starije osobe.

⁶⁵ Vidjeti stav II. B. 1.1 [Zajedničkih smjernica ODIHR-a i Venecijanske komisije za sprečavanje i odgovor na zloupotrebu javnih resursa tokom izbornih procesa iz 2016. godine](#), u kojem se navodi da „pravni okvir treba osigurati djelotvorne mehanizme kojima se javnim vlastima zabranjuje da nepravedno iskorištavaju svoje položaje putem [...] korištenja posebnih sredstava (državnog ili lokalnog budžeta), kao i institucionalnih resursa“.

podrškom.⁶⁶ Izborna posmatračka misija ODIHR-a nije imala saznanja o krivičnim postupcima pokrenutim u vezi s ovim navodima prije izbornog dana. Ipak, ovi navodi izazvali su zabrinutost u pogledu mogućnosti birača da glasaju bez straha od odmazde.⁶⁷

Nekoliko kandidatkinja bilo je posebno istaknuto, bilo kao kandidatkinje za Predsjedništvo BiH ili kao nositeljice stranačkih lista za zakonodavna tijela, uključujući Željku Cvijanović iz SNSD-a, Darijanu Filipović iz HDZ-a BiH, Jelenu Trivić iz Narodnog fronta (NF), Sabinu Ćudić iz NS-a i Benjaminu Karić iz SDP-a. Međutim, uprkos zakonskoj obavezi, većina stranaka nije ravnopravno promovisala kandidate oba spola u aktivnostima kampanje. Na 84 skupa koje su pratili dugoročni posmatrači Izborne posmatračke misije ODIHR-a, žene su činile 34 posto prisutnih i samo 21 posto kandidata koji su držali govore. Žene su činile samo 20 posto učesnika televizijskih debata i predstavljale su stranke u 19 posto njihovih besplatnih obraćanja emitovanih na državnim i entitetskim javnim medijima.

Propisi o kampanji primjenjuju se i na internetu, uključujući odredbe o ograničenjima političkog sadržaja i pravila o finansiranju kampanje. Međutim, institucionalni okviri za rješavanje problema u online kampanji nisu dovoljni. Iako je CIK provodio propise o kampanji, uključujući razmatranje prigovora i izricanje brojnih sankcija kandidatima zbog objava kojima je prekršen zakon (vidjeti *Rješavanje izbornih sporova*), nijedna institucija nije eksplicitno nadležna za praćenje kampanje na društvenim mrežama. Nadalje, BiH nema državni digitalni okvir za zaštitu integriteta informacija, a nijedna institucija nije eksplicitno zadužena za odgovor na hibridne prijetnje, poput sadržaja manipulisanog vještačkom inteligencijom i kibernetičkih napada, uključujući tokom izbornih kampanja.⁶⁸ Ovim se također povećava ranjivost na strano miješanje i manipulacije. Organizacije civilnog društva provodile su određene inicijative za provjeru činjenica.⁶⁹

Uslovi korištenja velikih tehnoloških kompanija u vezi s političkim sadržajem predviđaju uklanjanje sadržaja ili geo-blokiranje sadržaja te prijavljivanje koordinisanih operacija vršenja uticaja.⁷⁰ Međutim, niti jedno državno tijelo nije nadležno za komunikaciju s ovim kompanijama.⁷¹ Neke platforme poduzele su mjere za zaštitu integriteta izbornih informacija i podršku edukaciji birača.⁷² Među ostalim, TikTok i Meta pružili su CIK-u „eskalacijske kanale“ za prijavljivanje sadržaja radi provjere, ali je CIK obavijestio Izbornu posmatračku misiju ODIHR-a da nije koristio ovaj mehanizam, navodeći slabe reakcije platformi u prošlosti. Meta je obavijestila Izbornu posmatračku misiju ODIHR-a da se njena pravila zajednice o označenim opasnim pojedincima i organizacijama primjenjuju na sadržaj kojim se

⁶⁶ Na primjer, bolnica u Zenici raspisala je 28. avgusta konkurs za 203 radna mjesta. U periodu od 3. do 9. septembra Uprava za indirektno oporezivanje raspisala je konkurs za 131 radno mjesto. Vlada Kantona Sarajevo odobrila je 22. septembra subvencionisano zapošljavanje 250 mladih osoba, osiguravajući za plate 24.000 KM po zaposlenoj osobi, odnosno 2.000 KM mjesečno tokom 12 mjeseci.

⁶⁷ Stav 7.7 [Kopenhaškog dokumenta OSCE-a iz 1990. godine](#) zahtijeva da se kampanja provodi u pravičnoj i slobodnoj atmosferi te da birači mogu glasati „bez straha od odmazde“.

⁶⁸ Vidjeti stav 14. [Interpretativne deklaracije Venecijanske komisije o Kodeksu dobre prakse u izbornim pitanjima](#) u vezi digitalnih tehnologija i vještačke inteligencije. „Državne vlasti trebaju odgovoriti na izazov koji predstavljaju organizovane kampanje izazivanja informacionog poremećaja, koje mogu narušiti integritet izbornih procesa.“

⁶⁹ Platforma za provjeru činjenica *Istinomjer* imala je na svojoj internetskoj stranici blog uživo posvećen izborima, dok je *Raskrinkavanje* kontinuirano objavljivalo analize vijesti sa senzacionalističkim naslovima za privlačenje klikova i manipulacije informacijama.

⁷⁰ Uklanjanje sadržaja i geo-blokiranje provode se na osnovu naloga nadležnih tijela ili na inicijativu velikih tehnoloških kompanija, uglavnom zbog nezakonitog sadržaja, netačnih informacija i dezinformacija. Zahtjevi nadležnih tijela obično se temelje na protokolima potpisanim s velikim tehnološkim kompanijama.

⁷¹ Vidjeti stav 19. [Interpretativne deklaracije Venecijanske komisije o Kodeksu dobre prakse u izbornim pitanjima](#) u vezi digitalnih tehnologija i vještačke inteligencije: „Potrebno je uspostaviti odredbe kojima se osigurava saradnja internetskih posrednika i drugih privatnih aktera s vlastima, međusobno te s akademskom zajednicom i civilnim društvom.“

⁷² TikTok je u aplikaciji uspostavio izborni centar koji korisnike preusmjerava na internetsku stranicu CIK-a, dok je Meta sedmicu prije izbornog dana aktivirala modul za informisanje birača. Nasuprot tome, Google nije dostavio informacije o mjerama posebno namijenjenim BiH.

veliča Mladić.⁷³ Općenito, nedostatak javno dostupnih informacija o naporima nadležnih tijela da prate i prijavljuju štetan sadržaj te o primjeni politika platformi narušio je transparentnost i djelotvornost provedbe pravila.⁷⁴

Većina kandidata oslanjala se na društvene mreže kao primarni kanal za vođenje kampanje, pri čemu je Facebook i dalje dominantna platforma.⁷⁵ Koristili su i neplaćene sadržaje i plaćeno oglašavanje.⁷⁶ Online kampanja ostala je podijeljena po nacionalnim linijama, a najistaknutiji narativ zasnivao se na suprotstavljenim tumačenjima ratne prošlosti i odnosa BiH sa Srbijom, ostvarivši oko 17,2 miliona pregleda.⁷⁷ U drugoj polovini kampanje broj poruka o ekonomskom razvoju, poput zagovaranja viših plata i penzija, smanjenja opterećenja za samozaposlene i potrebe za većim ulaganjima, povećao se za 32,5 posto. U FBiH, NiP, SDP i NS također su se usredotočili na odgovornost, prvenstveno kritikujući SDA, uz pozive na jedinstvenu BiH. SDA je naglašavala potrebu za iskusnim političarima i kritikovala vladajuće stranke zbog neuspjeha u zaštiti bošnjačkih interesa. Hrvatski politički akteri usredotočili su se na zahtjev za jednakim političkim pravima. U RS-u, SNSD je uglavnom isticao svoju snagu u odbrani srpskih interesa, dok su se opozicione stranke usredotočile na ponovno uspostavljanje pravde.⁷⁸

Anonimne medijske internetske stranice i nalozi na društvenim mrežama također su objavljivali politički relevantan sadržaj. Radilo se o zasebnim mrežama koje su djelovale po nacionalnim linijama, pri čemu se činilo da neke od njih dodatno pojačavaju stranačke poruke. Često je korištena zapaljiva retorika, a polarizirajući narativi zasnovani na ratnoj prošlosti ostvarili su oko 3,1 milion pregleda, dok su vjerske poruke instrumentalizovane radi jačanja retorike zasnovane na identitetu.⁷⁹ Mreže koordinisanog neautentičnog ponašanja (CIB) i mreže koje privlače klikove senzacionalističkim sadržajem također su objavljivale političke sadržaje, uključujući obmanjujuće i zapaljive objave o izjavama NATO-a i EU.⁸⁰ Organizacije za provjeru činjenica izvijestile su o pojedinačnim slučajevima

⁷³ Prema [Metinoj politici o opasnim organizacijama i pojedincima](#), Meta uklanja sadržaj koji veliča, podržava ili predstavlja označene aktere uključene „u ozbiljno nanošenje štete izvan interneta, uključujući organizovanje ili zagovaranje nasilja nad civilima, ponovljenu dehumanizaciju ili zagovaranje nanošenja štete ljudima na osnovu zaštićenih karakteristika“.

⁷⁴ U presudi Evropskog suda za ljudska prava u predmetu [Bradshaw i drugi protiv Ujedinjenog Kraljevstva \(2025\)](#) navedeno je da „iako širenje dezinformacija ili netačnih informacija može potencijalno uticati na pravo na primanje informacija (...), svaka mjera mora biti pažljivo odmjerena kako ne bi dovela do nesrazmjernog ograničavanja tog prava“.

⁷⁵ Izborna posmatračka misija ODIHR-a do sada je pratila 58 kandidata, 33 političke stranke, 24 influensera, 20 neslužbenih stranica koje podržavaju političke stranke i 61 anonimnu medijsku stranicu na Facebooku s najmanje 10.000 pratilaca. Svi nalozi odabrani su na osnovu reprezentativnog uzorka sva tri konstitutivna naroda.

⁷⁶ Prema podacima organizacije *WhoTargetsMe*, potrošnja na političko oglašavanje tokom perioda izborne kampanje iznosila je približno 514.186 KM. Zvanične stranice SDP-a zabilježile su najveću ukupnu potrošnju, u iznosu od 76.257 KM, a slijede NS sa 59.027 KM, SDA sa 45.932 KM, PSS sa 44.953 KM, US sa 37.770 KM i SNSD sa 32.107 KM. Među stranicama kandidata, najveća potrošnja zabilježena je na stranicama Draška Stanivukovića (21.334 KM) i Jelene Trivić (19.727 KM). Nalozi klasifikovani kao nezvanične stranice političkih stranaka ili grupa potrošili su ukupno približno 4.308 KM, pri čemu su najveći dio potrošili izvori koji su promovisali naloge povezane sa SNSD-om (1.684 KM), a zatim sa SDA (666 KM).

⁷⁷ Izvori čiji su sadržaji izazvali najviše interakcija bili su NiP, Elmedin Konaković, Jelena Trivić i Draško Stanivuković.

⁷⁸ Narativi su identificirani primjenom modela BERTopic, na osnovu višejezičnih vektorskih prikaza rečenica i grupisanja praćenih objava. Narativ *Ponovno uspostavljanje pravde u Republici Srpskoj* ostvario je 5,8 miliona pregleda tokom kampanje, a prvenstveno su ga promovisali Branko Blanuša, Jelena Trivić i Draško Stanivuković. Narativ *Potreba za jednakim političkim pravima* prvenstveno su promovisali Zdenko Lučić i Darijana Filipović, a ostvario je 3 miliona pregleda.

⁷⁹ Praćene službene političke stranice kandidata i stranaka ostvarile su ukupno 231,4 miliona pregleda, dok su praćene stranice alternativnih medija ostvarile 106,6 miliona pregleda. U periodu od 5. do 10. septembra anonimni mediji objavili su 169 objava o sknavljenju Gazanfer-begove džamije u Banjoj Luci porukom „Ratko heroj“, predstavljajući taj čin kao namjernu provokaciju koja dokazuje ranjivost muslimana i potrebu za odbranom.

⁸⁰ Na primjer: „NATO na nogama; četiri sile šalju hitno upozorenje; otimanje teritorije u toku“. Izborna posmatračka misija ODIHR-a pratila je 400 koordinisanih stranica na Facebooku koje privlače klikove senzacionalističkim sadržajem. Udio politički relevantnog sadržaja porastao je sa sedam posto prije početka kampanje na više od 20 posto tokom kampanje.

sadržaja generisanog vještačkom inteligencijom.⁸¹ Nijedno nadležno tijelo nije pratilo anonimne medijske internetske stranice, naloge na društvenim mrežama ni operacije CIB-a, a velike tehnološke kompanije prema domaćem zakonodavstvu nemaju obavezu ublažavanja rizika koje ovi akteri predstavljaju.⁸² Zbog toga birači nisu imali odgovarajuću zaštitu od online kampanja za manipulaciju informacijama, što je narušilo njihovu mogućnost donošenja informiranih mišljenja.⁸³

Finansiranje izborne kampanje

Finansiranje izborne kampanje prvenstveno je uređeno Zakonom o finansiranju političkih stranaka i Izbornim zakonom.⁸⁴ U skladu s izmjenama iz 2024. godine, kandidati su dužni otvoriti namjenske bankovne račune, dostavljati privremene izvještaje i prijavljivati gotovinske donacije i isplate te rashode za online kampanju, dok su sankcije za prekoračenje ograničenja rashoda povećane.⁸⁵ Iako su nedavne izmjene pooštrile obaveze izvještavanja, nekoliko dugogodišnjih preporuka ODIHR-a i GRECO-a i dalje nije provedeno, uključujući preporuke koje se odnose na jačanje kapaciteta CIK-a za praćenje i istraživanje finansiranja kampanje, propisivanje blagovremene revizije finansijskih izvještaja te unapređenje transparentnosti i nadzora nad finansiranjem političkih stranaka. Općenito, trenutna primjena regulatornog okvira za finansiranje kampanje ne osigurava transparentnost i djelotvoran nadzor.

Političke stranke zastupljene u državnom i entitetskim zakonodavnim tijelima imaju pravo na javno finansiranje iz odgovarajućih državnih i entitetskih budžeta, koje se može koristiti i za kampanju.⁸⁶ Zakon predviđa privatno finansiranje kampanja i utvrđuje ograničenja donacija fizičkih i pravnih lica, a zabranjuje donacije iz stranih i anonimnih izvora te od vjerskih organizacija. Rashodi kampanje ograničeni su na 0,30 KM po registrovanom biraču za svaku izbornu utakmicu.⁸⁷ Vođenje kampanje od strane trećih lica nije regulisano, što umanjuje transparentnost i odgovornost.

Neki sagovornici Izborne posmatračke misije ODIHR-a izrazili su zabrinutost povodom kandidata koji primaju donacije, suprotno zakonu, od uspješnih ugovarača izabranih u postupcima javnih nabavki. Iako zakon zahtijeva da se svi prihodi i rashodi kampanje ostvaruju centralizovano, putem namjenskih bankovnih računa, neki kandidati obavijestili su Izbornu posmatračku misiju ODIHR-a da koriste vlastite resurse ili primaju nematerijalnu podršku za aktivnosti kampanje, poput privatnih vozila i

⁸¹ Organizacija za provjeru činjenica *Raskrinkavanje* razotkrila je širenje slike povorke u [Haagu koja prikazuje ispraćaj Ratka Mladića](#), generisane vještačkom inteligencijom. U drugom slučaju tvrdilo se da [Draško Stanivuković putuje u Mercedesu](#), umjesto u najavljenom kamperu.

⁸² U stavu 48. [Interpretativne deklaracije Venecijanske komisije o Kodeksu dobre prakse u izbornim pitanjima u vezi s digitalnim tehnologijama i vještačkom inteligencijom](#) navodi se: „Borba protiv informacionih poremećaja, uključujući dezinformacije izričito usmjerene na dovođenje u pitanje osnovnih aspekata izbornih postupaka ili obmanjivanje o njima, zahtijeva državnu regulativu i nezavisno tijelo s odgovarajućim resursima i ovlaštenjima za njenu provedbu.“

⁸³ U stavu 60. [Izvještaja Venecijanske komisije o slobodi izražavanja, zabrani govora mržnje i promovisanju pluralizma u kontekstu izbornih kampanja iz 2026. godine](#) navodi se: „Značaj uloge (...) društvenih mreža na izborima povećava činjenica da slobodno i informirano glasanje podrazumijeva ne samo mogućnost da kandidati izraze svoje ideje nego i mogućnost da birači primaju raznovrsne nepristrasne informacije, bez dezinformacija, manipulacije i nezakonitog uplitanja.“

⁸⁴ Primjenjuju se i zakoni o političkim strankama RS-a i Brčko distrikta te relevantni propisi CIK-a.

⁸⁵ Od 3.000 do 30.000 KM (približno od 1.534 do 15.337 eura).

⁸⁶ OHR je 2025. godine obustavio javno finansiranje SNSD-a i Ujedinjene Srpske (US). U odgovoru na to, Narodna skupština RS-a ukinula je javno finansiranje stranaka iz budžeta RS-a, što je Ustavni sud BiH proglasio neustavnim. Izborna komisija RS-a donijela je 7. jula odluku o isplati javnih sredstava na osnovu parlamentarne zastupljenosti, učešća na izborima i mandata osvojenih na ovim izborima. Prvi dio trebalo je isplatiti najkasnije do početka kampanje, a preostali dio nakon izbora. Određene stranke iz RS-a obavijestile su Izbornu posmatračku misiju ODIHR-a da sredstva nisu primile prije izbora.

⁸⁷ Za članove Narodne skupštine RS-a i Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine BiH koji se biraju iz RS-a, ograničenje iznosi 379.523 KM; za Predstavnički dom Parlamenta FBiH 703.046 KM; za članove Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine BiH koji se bira iz FBiH i kandidate za Predsjedništvo BiH iz FBiH 643.031 KM; a za člana Predsjedništva BiH koji se bira iz RS-a 379.523,40 KM. Jedan euro iznosi približno 1,95583 KM.

doniranog prostora na bilbordima. Sagovornici Izborne posmatračke misije ODIHR-a naveli su da je prikupljanje sredstava od građana i pristalica bilo ograničeno te da se od kandidata često zahtijevalo da doniraju sredstva za stranačku kampanju u zamjenu za visoke pozicije na kandidatskim listama.

U skladu sa zakonom, svi kandidati dostavili su privremene izvještaje tri dana prije izbornog dana. Uprkos nepostojanju zakonske obaveze, CIK je izvještaje objavio prije izbornog dana, čime je doprinio transparentnosti. Konačni finansijski izvještaji moraju se dostaviti u roku od 30 dana od objavljivanja konačnih izbornih rezultata. CIK je nadležan za nadzor finansiranja kampanje, uključujući pregled i reviziju finansijskih izvještaja kandidata, te može izricati sankcije.⁸⁸ Međutim, djelotvornost i blagovremenost nadzora ograničene su nedovoljnim institucionalnim kapacitetima CIK-a. Služba za reviziju CIK-a ima šest zaposlenih, nema metodologiju za praćenje rashoda za online kampanju, a zakonom nije propisan rok za završetak revizije konačnih finansijskih izvještaja.⁸⁹

Mediji

Premda je medijsko okruženje formalno pluralističko, mediji su podijeljeni po nacionalnim i političkim linijama. Ograničeno tržište oglašavanja, nepostojanje uspostavljenog sistema mjerenja medijske publike i netransparentno vlasništvo nad medijima, između ostalih aspekata, čine medije podložnim političkim i poslovnim interesima, narušavajući njihovu sposobnost da nepristrasno izvještavaju o političkim i društvenim pitanjima, te posljedično dovodi do autocenzure i drugih ograničenja. Sloboda izražavanja zagarantovana je državnim i entitetskim ustavima. Međutim, od posljednjih općih izbora na državnom i entitetskom nivou usvojeno je nekoliko restriktivnih zakonskih rješenja, među kojima se posebno ističe ponovno uvođenje klevete kao krivičnog djela u RS-u.⁹⁰ Brojni sagovornici Izborne posmatračke misije ODIHR-a, kao i različiti izvještaji, izrazili su zabrinutost zbog kontinuiranih fizičkih napada, verbalnih prijetnji i tužbi protiv medijskih radnika, što utiče na uslove njihovog rada i dovodi do autocenzure i drugih ograničenja.⁹¹

Javni radiotelevizijski servis, koji čine dva entitetska javna emitera i Radiotelevizija Bosne i Hercegovine (BHRT) na državnom nivou, i dalje je pogođen strukturnom krizom.⁹² Sistem finansiranja putem RTV takse, onako kako se trenutno primjenjuje, doveo je do značajnog nedostatka sredstava za BHRT i dugogodišnjih međusobnih finansijskih sporova koji su rezultirali sudskim

⁸⁸ Ovlaštenja CIK-a uključuju pregled i reviziju finansijskih izvještaja, ispitivanje sumnji na kršenja propisa, praćenje poštivanja pravila o finansiranju kampanje i ograničenja potrošnje te izricanje administrativnih sankcija. Zavisno od povrede, CIK može izreći novčane kazne, ukloniti kandidate s kandidatskih lista ili poništiti ovjeru političkih subjekata, dok određena kršenja obaveza finansijskog izvještavanja mogu dovesti do zabrane učešća političke stranke na narednim izborima. CIK je također dužan prijaviti sumnje na krivična djela u vezi s finansiranjem nadležnim organima za provođenje zakona.

⁸⁹ CIK je obavijestio Izbornu posmatračku misiju ODIHR-a da trenutno provodi reviziju finansijskih izvještaja za 2023. godinu.

⁹⁰ Za klevetu su predviđene novčane kazne do 6.000 KM. Stav 47. [Općeg komentara br. 34 uz Međunarodni pakt o građanskim i političkim pravima](#) poziva države da „razmotre dekriminalizaciju klevete“. U RS-u je nakon ovog ograničenja uslijedila kratkotrajna primjena zakona o transparentnosti neprofitnih organizacija, uključujući medije, koji je doprinio stigmatizaciji navodnog „stranog uticaja“ i nakon kratkog perioda njegove primjene. Krivičnom zakonu BiH je 2025. godine dodat član 181b o psihičkom nasilju, čija nejasna formulacija otvara mogućnost neopravdanih ograničenja slobode izražavanja. Za više detalja o restriktivnim zakonskim inicijativama vidjeti i [izvještaj Mediacentra](#).

⁹¹ Prema podacima udruženja *BH novinari*, protiv medija i novinara vodi se 31 parnični i šest krivičnih postupaka. Regionalna baza podataka [SafeJournalists Network](#) zabilježila je 172 incidenta povezana s medijima u periodu od 2021. do 2025. godine te dodatnih 18 u 2026. godini. Nekoliko organizacija civilnog društva pozvalo je 7. septembra medije da osiguraju da medijske slobode i sigurnost novinara budu u fokusu izborne kampanje.

⁹² Javni radiotelevizijski sistem čine BHRT na državnom nivou i dva entitetska emitera: Radiotelevizija Federacije Bosne i Hercegovine (RTVFBiH) i Radiotelevizija Republike Srpske (RTRS).

sporovima.⁹³ Navedeno izaziva zabrinutost u pogledu djelotvornosti postojećeg modela finansiranja, koji nije u skladu s ranijim preporukama ODIHR-a.

Praćenjem medija u okviru Izborne posmatračke misije ODIHR-a utvrđeno je da javni emiteri, općenito, nisu izvještavali o aktivnostima kandidata u informativnim emisijama, već su se usredotočili na izborne pripreme CIK-a i aktivnosti državnih i entitetskih vlasti.⁹⁴ Državni javni kanal BHT-1 i FTV sa sjedištem u FBiH opsežno su izvještavali o vladajućim strukturama. Vladajućim strukturama je ukupno posvećeno oko 68 posto informativnog sadržaja na BHT-1, pretežno u neutralnom tonu, dok je 54 posto informativnog sadržaja FTV-a bilo posvećeno nosiocima vlasti na državnom i nivou FBiH. Izvještavanje FTV-a o vlastima RS-a bilo je marginalno i u primjetno negativnom tonu.⁹⁵ RTRS je pokazao jasnu pristrasnost u korist SNSD-a, vladajuće stranke u RS-u, posvećujući 43 posto informativnog sadržaja entitetskim vlastima, te dodatnih 30 posto SNSD-u, gotovo isključivo u pozitivnom ili neutralnom tonu. Nadalje, entitetski javni emiteri imali su posebne izborne programe koji su pružili dodatno izvještavanje o kandidatima, iako oni nisu uvijek emitovani u udarnom terminu, što je moglo ograničiti njihovu gledanost. Državni BHT-1 ograničio je izvještavanje o izborima samo na obavezne formate, uključujući besplatne termine za emitovanje i debate. Emiteri su se odlučili za ovakav pristup zbog velikog broja kandidata i strogih zakonskih zahtjeva u pogledu jednakog pristupa.

U skladu sa zakonom, sva tri javna emitera omogućila su kandidatima koji ispunjavaju uslove korištenje tri minute besplatnog vremena za emitovanje. Međutim, ovu mogućnost je iskoristilo samo oko polovine registrovanih kandidata. Samo je 12 registrovanih kandidata zakupilo plaćene oglase u praćenim medijima. Javni emiteri i pojedini privatni emiteri omogućili su kandidatima da predstave svoje stavove kroz debate. Međutim, dok je u debatama za entitetska zakonodavna tijela učestvovao umjeren broj kandidata, učešće u debatama kandidata za Predsjedništvo BiH bilo je posebno slabo.⁹⁶

Privatni kanali *ATV*, *BN* i *NI* izvještavali su o kampanji u svojim informativnim emisijama, usredotočujući se uglavnom na veće stranke, dok je *Hayat* pružao tek minimalno izvještavanje o izbornoj kampanji. *NI* je uravnoteženije izvještavao o različitim kandidatima, uključujući vladajuću Trojku, HDZ i SDA. *ATV* i *BN* uglavnom su izvještavali o strankama sa sjedištem u RS-u, pri čemu je SNSD dominirao informativnim sadržajem *ATV*-a, dok se *BN* usredotočio na opozicione stranke.

Regulatorna agencija za komunikacije (RAK) nije provodila sistematsko praćenje medijskog izvještavanja o kampanji, uprkos zakonskim obavezama i dugogodišnjim preporukama ODIHR-a, već je svoju nadzornu funkciju obavljala isključivo na osnovu prigovora. RAK je zaprimio jedan prigovor u vezi s izborima od kandidata kojem je radiostanica uskratila besplatno vrijeme za emitovanje. Prigovor je usvojen, čime je omogućeno traženo medijsko predstavljanje. Međutim, u nedostatku

⁹³ Javni emiteri finansiraju se putem RTV takse koju naplaćuju entitetski emiteri. RTVFBiH se već dugo suočava s poteškoćama u naplati RTV takse u nekoliko kantona, dok je RTRS 2017. godine potpuno obustavio prijenos pripadajućeg dijela prihoda BHRT-u. Odluka [Ustavnog suda BiH](#) iz 2025. godine, kojom je potvrđeno zakonsko pravo BHRT-a na dio RTV takse naplaćene u RS-u, i dalje nije provedena. BHRT je obavijestio Izbornu posmatračku misiju ODIHR-a da je radio tokom izbornog perioda uprkos blokadi bankovnog računa na osnovu privremene odluke u jednom od više sudskih postupaka, zbog čega je bio primoran obustaviti dva programa tokom kampanje.

⁹⁴ Od 31. avgusta, Izborna posmatračka misija je pratila tri javna televizijska kanala, *BHT-1* (državni), *FTV* (FBiH) i *RTRS* (RS), te četiri privatna kanala (*ATV*, *BN*, *Hayat* i *NI*). Praćene su i internetske stranice *Avaz.ba*, *Klix.ba*, *Nezavisne.com*, *Oslobodjenje.ba* i *Radiosarajevo.ba*, kao i dnevne novine *Glas Srpske* i *Večernji list*. Televizijski kanali analizirani su kroz programe u udarnom terminu, dok su u online i štampanim medijima praćene rubrike posvećene politici.

⁹⁵ BHT-1 je posvetio 31 posto sadržaja državnim vlastima, 17 posto vlastima FBiH i 14 posto vlastima RS-a, dok je FTV posvetio 37 posto državnim vlastima, 17 posto vlastima FBiH i sedam posto vlastima RS-a.

⁹⁶ Od ukupno 109 pozvanih učesnika, 76 je učestvovalo, ali su samo u tri od 24 debate učestvovali svi pozvani učesnici. Istovremeno, dvije debate održane su sa samo jednom učesnikom, dok je jedna debata (u okviru serije debata BHT-1 za Predsjedništvo BiH, organizovana za hrvatske kandidate) morala biti otkazana zbog izostanka učesnika.

prigovora na izbornu izvještavanje RTRS-a, RAK nije poduzeo mjere kako bi osigurao poštivanje zakonskih zahtjeva za ravnopravno i pravično izvještavanje te otklonio političku pristrasnost u programima ovog emitera. RAK je zaprimio brojne prigovore u vezi s izvještavanjem nekolicine emitera o sahrani Ratka Mladića, s tim da o njima nije odlučeno prije izbornog dana.⁹⁷

Štampani i online mediji koje je pratila Izborna posmatračka misija ODIHR-a pružali su raznovrsnije i prilično opsežno izvještavanje o kampanji, ali su također iskazivali stranačku pristrasnost u svojim uređivačkim politikama. Povlašteno izvještavanje bilo je posebno vidljivo na popularnom portalu *Avaz* u korist SBB-a, stranke koju predvodi Fahrudin Radončić, vlasnik *Avaza*, u *Glasu Srpske* u korist SNSD-a te u *Večernjem listu* u korist HDZ-a. Istovremeno, najpopularniji portal *Klix*, kao i *Nezavisne*, *Oslobođenje* i *Radio Sarajevo*, pružali su uravnoteženije izvještavanje o kampanji. Vijeće za štampu i online medije nadležno je za nadzor štampanih i online medija. Iako Izborni zakon ovom samoregulatornom tijelu daje široke nadležnosti, ne osigurava institucionalne garancije za njegov rad, zbog čega ono zavisi o vlastitim ograničenim resursima. Vijeće je zaprimilo pet prigovora u vezi s izborima, od čega su tri riješena u postupku medijacije prije izbornog dana.⁹⁸

Rješavanje izbornih sporova

Birači i kandidati čija su prava povrijeđena mogu podnijeti prigovore u vezi s izborima izbornoj administraciji. CIK je ovlašten pokretati postupke po službenoj dužnosti, uključujući na osnovu informacija dobivenih od domaćih posmatrača. CIK u prvom stepenu odlučuje o određenim kršenjima pravila kampanje, uključujući ona koja se odnose na „govor mržnje“ i zloupotrebu javnih resursa, kao i o žalbama na odluke općinskih/opštinskih i gradskih izbornih komisija.⁹⁹ Apelaciono odjeljenje Suda BiH razmatra žalbe na odluke CIK-a, osim odluka o imenovanju predsjednika biračkih odbora i njihovih zamjenika te o sadržaju glasačkog listića, koje su izuzete iz sudskog preispitivanja, suprotno obavezama preuzetim u okviru OSCE-a.¹⁰⁰

Uprkos velikom broju zaprimljenih i razmotrenih prigovora te izrečenih sankcija, sistem rješavanja izbornih sporova i dalje je u velikoj mjeri nedjelotvoran i nedovoljno transparentan. Od raspisivanja izbora, CIK je zaprimio oko 700 prigovora i prijava, od kojih su veliku većinu podnijeli građani i organizacije civilnog društva, kao i anonimni podnosioci.¹⁰¹ Većina prigovora odnosila se na navodnu preuranjenu kampanju, prvenstveno putem društvenih mreža, što je rezultiralo sankcionisanjem 70 kandidata novčanim kaznama u ukupnom iznosu od 655.500 KM. Veliki broj prigovora značajno je opteretio mehanizam CIK-a za njihovo razmatranje, a zbog nedovoljnih resursa, uprkos produženom roku za razmatranje, CIK nije mogao odlučiti o svim prigovorima prije izbornog dana. Istovremeno, nedostatak jasnih kriterija za razlikovanje uobičajenog političkog govora od izborne kampanje, kao i netačnih informacija od legitimne kritike izbornog procesa, izaziva zabrinutost u pogledu opravdanosti

⁹⁷ Dana 7. septembra državni kablovski operater *BH Telecom* i privatni *Telemach* obustavili su emitovanje RTRS-a i privatnih kanala ATV i BN u FBiH tokom njihovog prijenosa sahrane uživo. Prema podacima RAK-a, ovo izvještavanje potaknulo je podnošenje oko 20 prigovora. Među njima je bio i prigovor Udruženja žrtava i svjedoka genocida i „Pokreta Majke enklava Srebrenica i Žepa“, koji su naveli da je RTRS sistematski izostavljao podatak o njegovoj pravosnažnoj presudi za genocid, koristio afirmativnu terminologiju i emitovao izjave kojima se relativizira genocid u Srebrenici, bez uredničkog ograđivanja.

⁹⁸ Primarna nadležnost Vijeća jeste rješavanje sporova posredovanjem između podnosioca prigovora i medija. Vijeće donosi formalne odluke samo u slučaju da se ne postigne dogovor.

⁹⁹ Općinske/opštinske i gradske izborne komisije nadležne su za prigovore koji se odnose na registraciju birača i većinu drugih kršenja pravila kampanje.

¹⁰⁰ Sud je utvrdio da se protiv odluke CIK-a kojom se utvrđuje izgled glasačkog listića ne može podnijeti žalba jer ista predstavlja opći upravni akt. Vidjeti stav 18. [Moskovskog dokumenta OSCE-a iz 1991. godine](#).

¹⁰¹ Dok su političke stranke podnijele 10 posto ovih prigovora, organizacije civilnog društva dostavile su oko 40 posto. Preostale prigovore dostavili su pojedinci, anonimno ili putem drugih kanala, poput elektronske pošte.

i proporcionalnosti izrečenih sankcija.¹⁰² Osim toga, nedostaci u pravnom okviru onemogućili su CIK-u da se bavi ozbiljnijim oblicima izbornih nepravilnosti, poput rebalansa javnih budžeta ili raspoređivanja ranije odobrenih sredstava za povećanje plata i penzija, dodjelu socijalnih naknada i jednokratnih isplata ili ubrzavanje infrastrukturnih projekata nakon raspisivanja izbora.

Apelaciono odjeljenje Suda BiH razmotrilo je oko 90 žalbi na odluke CIK-a, potvrdivši većinu tih odluka, te nije osporilo široko tumačenje preuranjene kampanje i dezinformacija koje je primjenjivao CIK.¹⁰³ Ustavni sud je 24. i 25. septembra potvrdio odluke CIK-a i Suda BiH kojima su odbijene prijave dviju političkih stranaka za učešće na općim izborima zbog nedovoljnog broja ili nepravilnosti u potpisima podrške za njihovu registraciju. U oba slučaja utvrđeno je da nije došlo do povrede prava na slobodne izbore.

Uprkos ranijim preporukama ODIHR-a, transparentnost rješavanja izbornih sporova pred upravnim i sudskim tijelima i dalje je ograničena. Premda je CIK većinu prigovora razmatrao na javnim sjednicama, njegova baza podataka ne sadrži odluke niti tekstove prigovora, a obrazloženja izrečenih sankcija i novčanih kazni nisu uvijek bila jasna. Suprotno ranijim preporukama ODIHR-a, sudska ročišta nisu bila otvorena za javnost, a mnoge sudske odluke nisu bile javno dostupne.

Domaći i međunarodni posmatrači

Zakonodavstvo predviđa posmatranje izbora od strane organizacija civilnog društva i međunarodnih organizacija, kao i posmatrača koje imenuju kandidati, kako u zemlji tako i u inostranstvu. Doprinosi transparentnosti, zakon posmatračima omogućava širok pristup izbornom procesu i utvrđuje niz prava, uključujući pravo da traže informacije i dokumente, prisustvuju sjednicama izbornih komisija na svim nivoima, pristupaju prostorijama u kojima se provode izborne aktivnosti i prijavljuju nepravilnosti izbornim komisijama.

U inkluzivnom postupku, CIK je akreditovao 1.557 posmatrača koje su predložile organizacije civilnog društva, 119 posmatrača kandidata i 756 međunarodnih posmatrača. Općinske/opštinske i gradske izborne komisije akreditovala su oko 25.000 posmatrača kandidata. Pojedine organizacije civilnog društva, uključujući Koaliciju za slobodne i poštene izbore *Pod lupom* i Transparency International BiH, provodile su aktivnosti dugoročnog posmatranja, objavljuju predizborne izvještaje o svojim nalazima i dostavile CIK-u brojne prijave kojima su tražile istrage o nepravilnostima u kampanji, uglavnom o preuranjenoj kampanji. Osim toga, koalicija *Pod lupom* provodila je edukativnu kampanju za birače na terenu kako bi povećala njihovu svijest o izbornim tehnologijama i promjenama u postupku glasanja.

Izborni dan

Izborni dan protekao je uglavnom mirno i uredno, ali su složene procedure, u kombinaciji s poteškoćama pri rukovanju IKT uređajima, dovele do značajnih kašnjenja i dužeg čekanja birača. CIK je tokom izbornog dana redovno objavljivao informacije o procesu glasanja i izlaznosti birača, ali iste nisu bile sveobuhvatne. Preliminarni izborni rezultati počeli su se objavljivati na internetskoj stranici CIK-a u izornoj noći od 20:00 sati, iako je vrijeme glasanja produženo na neutvrđenom broju biračkih mjesta zbog nagomilanih kašnjenja, što je potencijalno moglo neprimjereno uticati na birače koji su još uvijek bili u procesu glasanja. Gotovo polovina biračkih mjesta nije omogućavala samostalan pristup

¹⁰² Ovakav široko postavljen pristup praktično je obuhvatio veliki dio uobičajene političke komunikacije zabranom preuranjene kampanje za koju se mogu izreći sankcije. Slično tome, CIK nije primjenjivao dovoljno jasnu metodologiju za utvrđivanje kršenja zabrane širenja dezinformacija, uključujući u slučajevima kritike novouvedenih izbornih tehnologija.

¹⁰³ Stav 5.10 [Kopenhaškog dokumenta OSCE-a iz 1990. godine](#) propisuje da svako mora imati „djelotvorna pravna sredstva protiv upravnih odluka kako bi se garantovalo poštovanje osnovnih prava i osigurao pravni integritet“.

osobama sa smanjenom pokretljivošću, a 20 posto imalo je neodgovarajući unutrašnji raspored. Žene su činile polovinu izbornih službenika, uključujući i u svojstvu predsjednica biračkih odbora.

Međunarodna izborna posmatračka misija vršila je posmatranje otvaranja na 139 biračkih mjesta, sa pozitivnom ocjenom u 129 slučajeva posmatranja. Iako su izborni službenici i izborni materijali bili prisutni na velikoj većini biračkih mjesta, oko tri četvrtine posmatranih biračkih mjesta otvoreno je s manjim kašnjenjima zbog organizacijskih pitanja, vremena potrebnog za provođenje propisanih procedura ili tehničkih problema s IKT uređajima. U sedam slučajeva otvaranje je kasnilo do jednog sata ili duže. Iako su članovi biračkih odbora uglavnom bili upoznati s procedurama, određene važne proceduralne zaštitne mjere su izostale, uključujući prebrojavanje i evidentiranje broja zaprimljenih glasačkih listića (28 slučajeva) i dosljedno evidentiranje brojeva sigurnosnih pečata (47 slučajeva). Članovi biračkih odbora imali su poteškoća pri rukovanju IKT uređajima u deset slučajeva.

U okviru 1.501 posmatranja Međunarodne izborne posmatračke misije na 1.454 biračka mjesta, provođenje procesa glasanja ocijenjeno je negativno u 6 posto slučajeva, što je od značaja. Negativne ocjene uglavnom su se odnosile na probleme s IKT uređajima i ozbiljne nedostatke u osiguravanju tajnosti glasanja, između ostalog, i zbog unutrašnjeg rasporeda. Procedure glasanja uglavnom su poštovane, ali je nekoliko proceduralnih grešaka tokom dana ukazivalo na nedovoljnu obučenost izbornih službenika. Na 19 posto posmatranih biračkih mjesta, uprkos zakonskoj obavezi, birački odbori nisu dosljedno informisali birače o procedurama glasanja i mjerama za osiguravanje tajnosti glasanja. Nadalje, činilo se da birači, posebno starije osobe, imaju poteškoća s označavanjem glasačkih listića (36 posto posmatranja), što ukazuje na nedovoljnu edukaciju birača. Na oko 16 posto biračkih mjesta posmatrači Međunarodne izborne posmatračke misije uočili su da je provođenje procedura glasanja bilo dugotrajnije, što je usporavalo proces.

Na 30 posto posmatranih biračkih mjesta nisu svi birači označavali glasačke listiće u tajnosti. Posmatrači Međunarodne izborne posmatračke misije uočili su da je tajnost glasanja potencijalno bila dovedena u pitanje načinom na koji su bile postavljene glasačke kabine, odnosno rasporedom biračkog mjesta, u 20, odnosno 9 posto posmatranja. Nadalje, u 32 posto slučajeva članovi biračkih odbora i operateri koji su stajali u blizini skenera glasačkih listića nisu osigurali da birači glasaju u tajnosti, dok u 14 posto slučajeva birači nisu pravilno koristili zaštitnu fasciklu za osiguravanje tajnosti ili su prije ubacivanja glasački listić držali tako da je njegova prednja strana bila vidljiva. U 4 posto posmatranja zabilježeno je da su osobe koje su pružale pomoć biračima usmjeravale njihov izbor. Na 3 posto posmatranih biračkih mjesta osobe koje nisu bile imenovani članovi biračkog odbora vodile su evidenciju o tome ko je glasao ili su se miješale u proces, a uglavnom se radilo o stranačkim posmatračima.

Birački odbori su općenito na odgovarajući način upravljali korištenjem IKT uređaja. Međutim, tehnički problemi s uređajem za identifikaciju i autentifikaciju birača (VIAD) prijavljeni su na 13 posto biračkih mjesta. U 29 posto posmatranja, nisu uspješno identifikovani svi birači na biračkom spisku putem prepoznavanja otiska prsta, dok je na oko 4 posto biračkih mjesta VIAD imao poteškoća s očitavanjem identifikacijskih dokumenata. Osim toga, birački odbori izvijestili su da je nekim biračima uskraćena mogućnost glasanja, prvenstveno zato što njihove novoizdate lične karte nisu bile evidentirane u biračkom registru te ih VIAD stoga nije prepoznao. U 9 posto posmatranja uočeni su tehnički problemi sa skenerima glasačkih listića, uključujući povremeno zaglavljivanje papira i slučajeve u kojima je glasačke listiće trebalo umetnuti više puta (u 3, odnosno 4 posto posmatranja). Posmatrači su izvijestili o 69 slučajeva (4 posto) u kojima je proces glasanja bio obustavljen zbog kvara uređaja.

Stranački posmatrači bili su prisutni na 82 posto posmatranih biračkih mjesta i predstavljali su širok spektar izbornih učesnika. Građanski posmatrači zabilježeni su na 19 posto biračkih mjesta, čime su doprinijeli transparentnosti.

Zatvaranje biračkih mjesta i brojanje glasova posmatrano je na 121 biračkom mjestu, a zbog proceduralnih grešaka i organizacijskih problema, negativno je ocijenjeno na 25 biračkih mjesta. Više od polovine posmatranih biračkih mjesta nije provelo propisane procedure zatvaranja i provjere integriteta prije početka brojanja, kao što su prebrojavanje potpisanih potvrda iz VIAD-a (33 slučaja), sravnjivanje broja birača s brojem glasačkih listića pronađenih u glasačkim kutijama (35 slučajeva) ili prebrojavanje i pakovanje neiskorištenih i oštećenih glasačkih listića (27, odnosno 50 slučajeva). Miješanje stranačkih posmatrača, tehničkih operatera ili građanskih posmatrača u proces zabilježeno je u 24 slučaja.

Iako su preliminarne rezultate generisali skeneri glasačkih listića, a koji su potom automatski prosljeđivani CIK-u putem interneta, zvanični rezultati bit će utvrđeni na osnovu obaveznog ručnog brojanja. U polovini posmatranih brojanja članovi biračkih odbora nisu slijedili propisani redoslijed ili su procedure provodili istovremeno. Posmatrači Međunarodne izborne posmatračke misije pripisali su ove propuste nedovoljnom razumijevanju složenih procedura od strane članova biračkih odbora i njihovim pokušajima da iznađu praktična zaobilazna rješenja. Utvrđivanje valjanosti glasačkih listića uglavnom je bilo korektno i dosljedno te je odražavalo namjeru birača. Ručno brojanje pokazalo je manja odstupanja u odnosu na elektronske rezultate, uglavnom do deset glasova, na 55 biračkih mjesta. Problemi sa sravnjivanjem podataka o rezultatima utvrđenim ručnim brojanjem zabilježeni su u 25 slučajeva. U 21 slučaju birački odbori nisu izvršili propisane unakrsne provjere namijenjene utvrđivanju mogućih aritmetičkih grešaka. U 33 slučaja članovi biračkih odbora imali su poteškoća s popunjavanjem zapisnika o rezultatima, dok su u 15 slučajeva članovi biračkih odbora unaprijed potpisali zapisnike prije nego što su zapisnici u potpunosti popunjeni. Birački odbori nisu javno istakli primjerke zapisnika o rezultatima, odnosno izvještaje o preliminarnim rezultatima koje su generisali skeneri glasačkih listića, na 47, odnosno 53 biračka mjesta, čime je umanjena transparentnost.

Međunarodna izborna posmatračka misija posmatrala je inicijalnu fazu objedinjavanja rezultata u 46 općinskih/opštinskih i gradskih izbornih komisija. Proces je općenito ocijenjen pozitivno i okarakterisan kao efikasan i dobro organizovan, a većina provjera integriteta rezultata provedena je u skladu s propisanim procedurama. Proceduralni propusti, uključujući neadekvatnu provjeru dostavljenog izbornog materijala, zabilježeni su u četiri slučaja posmatranja, problemi s integritetom dostavljenog izbornog materijala u deset slučajeva posmatranja, dok su prostorije općinskih/opštinskih i gradskih izbornih komisija ocijenjene neadekvatnim za objedinjavanje rezultata u četiri slučaja. U 15 slučajeva posmatrači Međunarodne izborne posmatračke misije nisu mogli u potpunosti pratiti unos podataka o rezultatima niti provjeriti njihovu tačnost, čime je umanjena transparentnost. Nekoliko općinskih/opštinskih i gradskih izbornih komisija obavijestilo je posmatrače da će proces objedinjavanja rezultata započeti narednog dana zbog tehničkih problema s novim sistemom za upravljanje rezultatima.

***Engleska verzija ovog dokumenta je jedini službeni dokument.
Neslužbeni prijevod je dostupan na bosanskom, hrvatskom i srpskom jeziku***

INFORMACIJE O MISIJI I ZAHVALE

Sarajevo, 5. oktobar 2026. – Ova Izjava o preliminarnim nalazima i zaključcima rezultat je zajedničkog rada Ureda OSCE-a za demokratske institucije i ljudska prava (ODIHR), Parlamentarne skupštine OSCE-a (PS OSCE-a), Parlamentarne skupštine Vijeća Evrope (PACE), Parlamentarne skupštine NATO-a (PS NATO-a) i Evropskog parlamenta (EP). Procjena je provedena kako bi se utvrdilo jesu li izbori bili u skladu s obavezama preuzetim u okviru OSCE-a, drugim međunarodnim obavezama i standardima za demokratske izbore te domaćim zakonodavstvom.

G. Luis Graça imenovan je od strane predsjedavajućeg OSCE-a za specijalnog koordinatora i šefa kratkoročne posmatračke misije OSCE-a. Gđa Alessia Claes predvodila je delegaciju Parlamentarne skupštine OSCE-a, g. Jone Blikra delegaciju Parlamentarne skupštine Vijeća Evrope (PACE), g. Sverre Myrli delegaciju Parlamentarne skupštine NATO-a, a g. Davor Ivo Stier delegaciju Evropskog parlamenta (EP). Gđa Tana de Zulueta šefica je Izborne posmatračke misije ODIHR-a, koja je započela s radom 20. avgusta.

Ova Izjava o preliminarnim nalazima i zaključcima objavljuje se prije završetka izbornog procesa. Konačna procjena izbora djelimično će zavisiti od provođenja preostalih faza izbornog procesa, uključujući brojanje glasova, objedinjavanje i objavljivanje rezultata te postupanje po mogućim prigovorima ili žalbama nakon izbornog dana. ODIHR će objaviti sveobuhvatan završni izvještaj, uključujući preporuke za moguća unapređenja, oko osam sedmica nakon završetka izbornog procesa. Parlamentarna skupština OSCE-a predstaviti će svoj izvještaj na narednom sastanku. PACE će predstaviti svoj izvještaj na sjednici Stalnog komiteta u Budvi 27. novembra 2026. godine. Evropski parlament (EP) predstaviti će izvještaj na predstojećoj sjednici svog Odbora za vanjske poslove.

Izbornu posmatračku misiju ODIHR-a čine 20 eksperata u glavnom gradu i 26 dugoročnih posmatrača raspoređenih širom zemlje. Na izborni dan raspoređeno je 408 posmatrača iz 41 države, uključujući 272 kratkoročna posmatrača koje je angažovao ODIHR, kao i delegaciju Parlamentarne skupštine OSCE-a od 66 članova, delegaciju od 24 člana ispred PACE-a i Parlamentarne skupštine NATO-a te delegaciju Evropskog parlamenta od 22 članova. Otvaranje biračkih mjesta posmatrano je na 139 biračkih mjesta, a glasanje na 1,454 biračkih mjesta širom zemlje. Brojanje glasova posmatrano je na xxx biračkih mjesta, a objedinjavanje rezultata u 121 općinskih/opštinskih i gradskih izbornih komisija.

Posmatrači zahvaljuju vlastima na pozivu da posmatraju izbore te Centralnoj izornoj komisiji i Ministarstvu vanjskih poslova Bosne i Hercegovine na pruženoj pomoći. Također izražavaju zahvalnost drugim državnim institucijama, političkim strankama, organizacijama civilnog društva i predstavnicima međunarodne zajednice na saradnji.

Za dodatne informacije, molimo kontaktirajte:

- Tana de Zulueta, šefica Izborne posmatračke misije ODIHR-a, u Sarajevu (Tana.Dezulueta@odihr.ba);
- Thomas Rymer, glasnogovornik ODIHR-a (Thomas.Rymer@odihr.pl; +48 609 522 266), ili Vittoria Zanellati, savjetnica ODIHR-a za izbore, u Varšavi (Vittoria.Zanellati@odihr.pl; +48 695 917 357);
- Stephanie Koltchanov, šefica Odjela za izbore Parlamentarne skupštine OSCE-a (Stephanie.Koltchanov@oscepa.dk), ili Nat Parry, direktor komunikacija Parlamentarne skupštine OSCE-a (nat@oscepa.dk; +45 601 08 177);
- Bogdan Torčatoriu, viši službenik za izbore, PACE (Bogdan.TORCATORIU@coe.int; +33 650 39 2940);
- Andrius Avizius, direktor Političkog komiteta Parlamentarne skupštine NATO-a (Aavizius@nato-pa.int);
- Santiago Mondragon Vial, administrator, Evropski parlament (Santiago.Mondragon@europarl.europa.eu; +32 498 98 99 60).

Adresa Izborne posmatračke misije ODIHR-a:
Capital Tower Sarajevo, Džemala Bijedića BB
Sarajevo
Bosna i Hercegovina